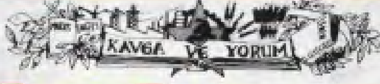
Stalin 100 Yaşında

Emperyalizme, tekellere, faşizme, ve ulusal zulme karşı ileri demokratik halk devrimi!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Faşizmi besleyen parababalarını cezalandıralım!

Yıl: 6, Sayı: 115-116
17 Aralık 1979

İşçi Sınıfımız Baskıları Boşa Çıkaracak Güçtedir

Emine Engin

Demirel hükümeti, Ecevit'in yarım bıraktığı "işleri" tamamlayacağını açıkladı: Olağanüstü Hal Yasası'nı çıkaracakmış. Sendika ve Dernekler Yasası'nda, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda önceden yapılmak istenen değişiklikleri yapacakmış. Sıkıyönetimin yumruğunu işçinin emekçinin tepesine daha da hızlı indirecekmiş. Ayrıca, Ecevit hükümetinin pek ağzına alamadığı, İhtisas Mahkemeleri diye çevresinde dolandığı DGM yasasını da hazırlıyormuş.

Böyle açıkça işçi, halk düşmanı bir hükümet, asgari ücreti vergi dışı tutacağını söylüyor. Memur maaşları katsayısını 16'dan 22'ye çıkardı. CHP döneminde bağlanamayan, özellikle devlet sektöründeki bazı toplu sözleşmelerde anlaşma sağlanıyor. Neredeyse "halkçı"(!) CHP'yi bile geride bırakan bu önlemlerin ardında ne yatıyor? Önce bu önlemlere bir göz atalım.

Demirel, asgari ücreti vergi dışı tutsa ne çıkar? Net 20.000TL olması gereken asgari ücret net 5400TL olursa işçinin yaşamındaki kötüleşme değişmeyecek.

Sonra, asgari ücret net 5400TL. yapılarak asgari geçim indirimi de sözde yükseltilmiş, yılda 65.000TL.' ye çıkarılmış olacak. Bu demogojidir. Biraz adilce bir gelir dağılımından söz edeceksek, vergi yükünü 300.000TL. üstünde geliri olanlar taşımalıdır.

Memur maaşları katsayısının artırılmasına gelince. Bu, küçük memurlar için ayda net 900TL. kadar bir ek kazanç sağlayacak. 900TL, 4. sınıf bir otelde bir kişinin bir gece kalması demektir. O kadar! Katsayı artışı yalnızca yüksek memurun ve bu arada da parlamenterlerin işine yarayacak. Parlementer maaş ve yollukları ayda net 59.000TL. olacak. Onların türlü şirketlerden aldıkları kârlara eklenen maaş daha da kabaracak.

Bir başka nokta bağlanan toplu sözleşmelerdir. SEKA'da, TCDD'de toplu sözleşme imzalandı, kömür işletmelerinde anlaşmaya varıldı. Türkiye Elektrik Kurumu'nda da anlaşma için uğraşılıyormuş. Bu toplu sözleşmelerde anlaşmaya varılıyor ama hangi temelde? Demiryolu işçilerinin ücretlerine %35-51 arası

zam kazanılmış! Bir yıl içinde ev kiralarının %75, ev eşyası fiyatlarının %172, giyim eşyası fiyatlarının ise %126 arttığı bir ülkede, %35-51'lik ücret artışı zam değil, gerçek ücretlerin düştüğünün göstergesidir.

Kısacası bu önlemler işçinin emekçinin yaşamında gerçekte bir iyileştirme getirmekten uzaktır. En önemlisi, zaten böyle bir amaç yoktur. Amaçlanan, "vermek"değil "veriyor" gözükmektir.

CHP, "yapacağım, edeceğim" dedi. Boş sözlerle halkın savaşımını avutmaya çalıştı. Faşist çetelere meydanı boş bırakırken, sıkıyönetimle halkın üzerine yürüdü. Bu hükümet "yapıyor, ediyor" görünerek işçi sınıfımıza, halkımıza saldırıyı daha da artırmayı amaçlıyor. İşte asgari ücreti vergi dışı tutmak, v.b. bu taktiğin parçalarıdır.

İşbirlikçi tekelci burjuvazi, işçi hareketinin kabarmaması için toplu sözleşmeler dönemini sessizce geçiştirmek istiyor. Bu nedenle devlet sektöründe sendikal sorunlar sessizce "çözülüyor". TÜSİAD "işçi ücretlerinin artışından çok iç barışın bozukluğundan" hayıflanıyor. MESS "greve ve lokavta gerek kalmadan işçilerle anlaşmak istiyoruz" diyor. Tekelci burjuvazi ve hükümet, işçi istemlerini kabul ediyor, halkın yaşamını iyileştirici önlemler alıyor görünerek zaman kazanıp baskıyı yoğunlaştırmayı amaçlıyor.

Öte yanda sendikalar arasında eylem birliği konusunda somut adımlar gözleniyor. Özellikle Türk-İş'e bağlı sendikalarda bu konuda tutum değişikliği göze çarpıyor. Bu tutum değişikliği bir yönüyle, kuşkusuz işçi tabanda olan birlik isteğinin zorlaması sonucunda doğmuştur. Ama öteki yönüyle, toplu sözleşme istemlerini tekelci burjuvazinin kabul edebileceği bir sınırda tutmak, böyle istemler çevresinde sendikaları "birleştirme" amacını taşıdığı da açıktır.

Başka bir deyişle, Türk-İş içindeki tutum değişikliği demogojik militanlıktır. Hem işçi tabandaki birlik isteğini yerine getiriyor gözükmek, hem de bunu yaparken, işleri tekelci burjuvazinin çıkarları doğrultusunda geliştirmek. Bu durumda bizlere düşen hiç de birliği reddetmek değil, tam tersine Türk-İş'in bu demagojik militanlığından yararlanarak tabana seslenebilmek ve birliğin işçi sınıfının gerçekçi istemleri temelinde gerçekleşmesi için savaşmaktır.

TÜSİAD, "işçi ücretlerinin artışından çok, iç barışın bozukluğundan" hayıflanırken, sanmayalım işçi ücretleri tekelci burjuvaziyi ilgilendirmiyor. Dile getirilen, işçi hareketinin kabarmaması için bazı istemleri kabul ediyor görünme taktiğidir. Ama biz gerçekçi istemlerimizi yükseltirsek işbirlikçi tekelci burjuvazinin, hükümetin oyunları bozulacaktır.

Düşmanın saldırısı her geçen gün yoğunlaşıyor. İlerici devrimci örgütlere, yayın organlarına karşı Ecevit'in giriştiği saldırı şimdi artarak sürüyor. *Politika*'nın, *Savaş Yolu*'nun ve birçok ilerici yayının sorumluları, TÖB-DER başkanı tutuklandı. Faşist cinayetler günde ortalama 8-9 can alıyor. Ülker Fabrikası'nda kamyonla gözcü çadırındaki işçileri ezmek istediler.

Tüm bu saldırılara karşı işçi sınıfımızın emekçilerin savaşımı da yükseliyor. Bursa Maysan'da fabrikayı faşist yuvaya dönüştürme çabasına karşı, Maysan, Renault ve çevre fabrikalardan binlerce işçi jandarmayla çatıştı. Birçok yerde sağlık emekçileri, belediye işçileri direnişteler. Ankara'da sağlık koleji öğrencileri bir yürüyüş yaptı ve 125 hemşire göz altına alındı. TMMOB ve daha birçok ilerici dernek sesini yükseltiyor.

Hükümet programındaki baskı önlemlerini toplu sözleşme maddesi olarak işçilere sunmak isteyen MESS'e karşı Maden-İş'li işçiler, "burjuvazi savaşa çağırıyor, çağrıları kabulümüzdür" diye yanıt verdiler. MESS başkanı Turgut Özal'ın hükümete yakın bir göreve alınmasının, tekelci burjuvazinin, yalnızca kendi çalıştıkları fabrikaların değil, tüm ülkenin patronu olduğunu somut kanıtladığını söylediler.

İşbirlikçi tekelci burjuvaziye, hükümete, artan baskı ve saldırılara karşı savaşım yükseliyor. Ancak somut yaşam bir kere daha gösteriyor ki bu savaş oportünizme karşı savaştan ayrılmıyor. Oportünizm bu savaşı yine CHP'nin kuyruğuna takmaya çabalıyor.

Savaş Yolu gerçekçi istemlere kendisi karşı olduğu için sendikal eylem birliğinin gerçekçi istemler temelinde gelişmesi için savaşmıyor. Artan baskıların "demokrasi" (!?) adına utanç verici olduğunu söylüyor. Sürekli CHP'yi temize çıkarmaya uğraşıyor. *Savaş Yolu*, "CHP'yi Demirel'e destek yapma planları"ndan söz ediyor (Sayı: 25). *Politika*, "AP, DGM suçuna CHP'yi ortak etmeye çalışıyor" diyor (4 Aralık).

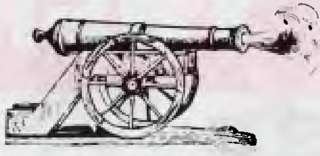
Yok, papaz pilavı bir yer iki yer. Bu azılı gerici hükümetin başımıza sarılması, CHP'nin tüm ödüncü uzlaşmacı siyasetinin, halkın savaşımına verdiği zararın sonucudur. CHP kuyrukçuluğuyla oportünizm de buna ortak oldu. Kuyrukçuluğun yeniden önümüze sürülmesine razı olmayacağız.

Azılı gericiliğe karşı, gerçekçi istemler temelinde sendikal birlik ve tüm devrimci demokrat güçlerin savaşkan eylem birliği için savaşacağız. Leninci yoldan yürüyeceğiz ve kazanacağız!

İçindekiler

15 günlük devrimci işçi gazetesi.
Editör: R. Yürükoğlu
Masrafı: 30p.
Yıllık abone: 10 pound
Almanya için: 60 mark
Türkiye'den: 4 kitap gönderilerek abone olunabilir.
Adres: 29 Parkfield Street, London, N.1, England.
Baskı: Anvil Printers Ltd. (T.U.)

İŞÇİNİN SESİ

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Bu sayfalarımız görüşlerimizi paylaşan, paylaşmayan tüm okurlarımıza açıktır. Mektuplarınızı, haberlerinizi yazılarınızı bekliyoruz.

Sayın *İşçinin Sesi,*
İşçinin Sesi'ni 1976'dan beri okuyorum. Fakat bir ara kesildi. Şimdi ise bir arkadaştan alıyorum. *İşçinin Sesi*'ni Türkiye'deki yayınlarla birlikte okuyor, karşılaştırıyorum. Türkiye'deki örgütlerimiz İGD, İKD, İLD ve işçi örgütlerimizin içinde oportünistler, köşe başlarını tutmuşlar. Buradaki gençlerimizin ve militanların beyinlerini yıkıyorlar. Örneğin bulunduğum yerde gençlerle konuşurken *İşçinin Sesi*'ni okuyor musunuz diye sordum. "Bizim böyle bir sorunumuz yok" dedi bir tanesi. Ben de "senin devrimciliğinden şüphe ediyorum" dedim. Ve tartışmaya girdik. 1977'den 79'a kadar eylemsizlik ve izlenen CHP kuyrukçuluğu politikasını söyledim. Faşizme geçit yok sloganının gerçekleşmesini kimden istiyoruz. Kim geçit vermeyecek? Biz mi? Yoksa CHP mi? Bunları sorduğumda, bana, senin yaptığın goşistliktir. Senin bu dediklerini İngiltere'deki bir avuç goşist savunuyor dedi. Ve gelen tüm *İşçinin Sesi* gazetelerini imha ettiklerini söyledi. Cevabını verdim tabii. Tartışmalardan sonra bizim böyle bir sorunumuz yok diyen kişi tek olarak bana geldi ve *İşçinin Sesi*'ni kimden alıyorsun? Sana bu bilgileri veren kim? Bize adresini, ismini ver. Bu mahallede mi oturuyor? Hangi şubeye bağlı gibi sorular sordu. Ben de ona "Siz devrimciliği bırakıp polisliğe mi başladınız?" diye sordum. "Eğer sağlam ideolojiye sahipsen beni ikna et. *İşçinin Sesi*'nin savunduğu ideoloji ortada. Sen adamı ne arıyorsun? İşin kişilerle mi? İdeoloji ile mi?"
İşçi sınıfının Marksçı-Leninci ideolojisinden ne oportünistine ne de burjuvasına bir gıdım taviz yok. Yaşasın TKP'nin Leninci birliği!

R.S.
İstanbul

Dostlar,
İşçinin Sesi gazetesi ve çıkan kitapları İLD içindeki tüm baskılara karşın elime geçti. Önce gülerek okuyordum. Çünkü öyle şartlanmıştım. Ancak birer birer çıkmakta olan kitapları okuyunca, düşünmeye başladım. Halen de düşünüyorum. Ama artık benim de gazetem olan iki elle sarıldığım *İşçinin Sesi*'ni daha iyi anlamak için düşünüyor ve dikkatle okuyorum. Şubemizde *İşçinin Sesi* hızla yayılıyor. Eğitim çalışmalarına başladık. Çalışmalarımızda gazetemiz *İşçinin Sesi* yolumuzu aydınlatıyor. Baskılar, korkutmalar, ihraçlar bizi yıldıramaz. YAŞASIN LENİNCİ İDEOLOJİMİZ!

R.İ.
İstanbul

Değerli Dostlar,
İşçinin Sesi gazetelerini ve değerli yayınlarınızı izliyorum. Başlangıçta yayınlarımızı kuşku ile okuyordum. Putlaştırma ve idealizasyonun sonucu olarak, parti içerisindeki bölünmenin çok zararlı olacağı düşüncesindeydim. Ancak zamanla kafamda bulanık olan pek çok konunun açılması ile partiye egemen olan sağ oportünizmin zararlarını — yaşamın pratiği ile bağdaştırarak — görmeye başladım. Burada yayınlanan çeşitli dergi ve gazetelerde, verilen seminerlerde son derece büyük bir kavram kargaşalığı, teorik düzey düşüklüğü, somut ve açık olmama v.b. gibi sorunları sizlerden okuyabildiğim hazı yayınlarla daha iyi görebildim. Özellikle *Üçüncü Program ve Görevlerimiz* adlı eserinizin yardımı büyük oldu. İleri demokrasi, ulusal sorun, demokratik dönüşümler, v.h. gibi konularda ilerde çıkacak yayınlarla birçok konunun daha somut ve açık olarak ortaya konulacağına inanıyorum. İzmir'deki demokratik örgütlerde hareketin gelişmesini gözlüyoruz. 7 kasımda yapılan Oktobr Devrimini kutlama gecesinde "Bilen Yoldaş çok yaşa" helgisi hiç tutmadı ve çok cılız kaldı. Partiyi TİP, TSİP ve CHP sol kanat — ne oldukları, kaç kişi oldukları belirsiz — kuyruğuna takma eylemi olan 24 kasım "NATO Füzelerine Hayır" yürüyüş ve mitingine bazı örgütler katılmadı. Katılanlarda da büyük eksiklik — öncekilere oranla — vardı. Bunları kendilerine açtığımız ve tartışmak istediğimiz zaman sorumlu kişiler konuyu hemen kapatıyor ve kesin olarak konuşmak istemiyorlar. Ancak merak eden arkadaşlarla konuşuyor, adresinizi veriyoruz. Sağ oportünizme karşı savaşım mutlaka başarıya ulaşacak, ancak bunun için süre gerekli. Dostça selâmlarımı gönderir, haklı savaşımınızda başarılar dilerim.

K.A.
İzmir

Değerli Yoldaşlar,
Önce şunu açıkyüreklilikle söyleyeyim. *İşçinin Sesi* başı oportünizmle dertte olanlara büyük cesaret veriyor. Onların derin coşkusuyla karşılanıyor. Bu Türkiye sol hareketinde oportünizme karşı ilk ciddi ve kararlı karşı çıkıştır. Tahii ki cevap vermeyecekler. Ya bu deveyi güdecekler, ya da bu diyardan gidecekler. Ben bir Kürt işçisiyim. Birşeyler biliyorum. TKP'nin Kürt sorunuyla ilgili görüşleri, programdaki biçimiyle Kürt-Türk halkları arasında güveni geliştirici değil, sarsıcı niteliktedir. Bu programla, bu sosyal şoven kafayla ne için, kiminle savaşacağız. Programın bu haliyle birlikte olmak mümkün mü?
Değerli Dostlar,
Daha da vurun demir yumruğunuzu oportünistlerin alnının ortasına. Doğrulamasınlar. Komünist olarak doğrulsunlar. Eleştiri-özeleştiri gerçeğini oportünizmin tozlu raflarından indirelim, savaş alanlarına, yığınların içine götürelim.
Ben sözlerimi N. AZAD'ın bir şiiriyle bağlıyorum.
Binlerce selâm

M. Kevresor
(N.AZAD'ın şiiri 13. sayfamızdadır—İ.S.)

Sayın *İşçinin Sesi* Editörlüğüne,
Ülkemizde devrimci durum liseli gençliğe bir takım görevler yüklüyor. Liseli gençliğin verdiği devrimci mücadele karşısına kuşkusuz hir takım gerici faşist ve diğer sapık akımlar çıkacaktır. Burada liseli gençliğe düşen görev bütün bu saldırıları, engelleri boşa çıkarmaktır. Günümüz Türkiyesi'nde bütün bu saldırıların somut örneklerini görüyoruz. Bir yandan gerici-faşist unsurlar bir yandan da sapık akımlar (oportünistler, Maocular, v.s.) Leninci liseli gençliğe çelme takmak istiyorlar. Liseli gençliğin karşısına çıkan en tehlikeli sapık akımlardan biri oportünizmdir. Oportünistler liseli gençliğin içinde bulunan dinamizmini pasifizme götürerek gençliğin savaşım gücünü kırmak istiyorlar. Oysa gençlik yarının geleceğidir, insanlığın hüneri, yüz akıdır. Oportünistler, liseli gençliği çizgi-roman niteliğindeki dergilerle avutup, uyutmak istiyorlar. Ama biz Leninci liseli gençler olarak oportünistlerin bu oyunlarını boşa çıkaracak güçteyiz ve kararlıyız. Biz liseli gençler, akademik, ekonomik, siyasal sorunlarımız için verdiğimiz mücadeleyi devrim savaşımıyla bağdaştıracağız. Liseli gençliğin Leninci birliğini er geç sağlayacağız ve sapık akımlar oportünistler, Maocular tarihin ilerleyen çarkları arasından ezilip yok olacaklar. Biz Leninciler bu nedenle, burjuvaziye karşı savaş oportünizme karşı savaştan ayrılmaz diyoruz.
YAŞASIN LİSELİ GENÇLİĞİN LENİNCİ MÜCADELESİ!

F.Ç.
Gaziantep

Değerli Yoldaşlar,
Uzun bir süreden beri *İşçinin Sesi*'ni yakından izliyorum. Bölgemizde de sendikalarda ve demokratik kitle örgütlerinde *İşçinin Sesi* sürekli tartışılıyor. Leninci görüşlerin doğruluğunu kitleler daha hızla kavrıyor. Bu nedenle *İşçinin Sesi*'ni çevremizde dağıtabilmemiz ve daha çok militan arasında tartışılmasını sağlayabilmemiz için bol miktarda yayına ihtiyacımız var. Özellikle çıkan tüm broşürlerden 3-5 adet, gazeteden ise bol miktarda gönderehilirseniz memnun olurum. Bu dönemde ekonomik gereksinmenizin fazla olduğunu tahmin ediyorum. Elimden geldiğince Türkçe kitap göndermeye çalışacağım. Mücadelenizde başarılar dilerim.

F.S.
İstanbul

İşçinin Sesi gazetesine
Bizler fabrikada çalışan bir gurup işçiyiz. Maden-İş'in MESS'e karşı savaşımında bölgemizde propaganda ve ajitasyon çalışmalarımızı yoğunlaştırarak bu savaşımı yürüteceğiz.
Bu savaşta görevimizin liranın yanına kuruş eklemek olmadığının bilincindeyiz. Görevimiz özgül şartlara göre devrime hazırlanmak, faşizmi ininde gebertmek ve 500.000 işçinin toplu sözleşme savaşımını unutan, işçi sınıfını pasifize edenler den hesap sormaktır. Biz işçiler biliyoruz devrimci durum vardır. Oportünizm ip üstünde cambazlığa devam etsin. Her fırsatta guruplar halinde tartışma yapıyoruz. Bize büyük öğretmen Lenin'i ve Leninci yolu gösteren *İşçinin Sesi* gazetesini okumaya ve tartışmaya karar verdik.
Yaşasın TKP'nin Leninci birliği!
Faşizmi ininde geberteceğiz!

G.P.
Ankara

STALİN 100 YAŞINDA

J.V. Stalin kimdir? İşçi-köylü karışımı bir ailenin çocuğu olan, Rusya devrimci işçi hareketine ilk yazılı ürünlerini 1901 yılında veren, Lenin'in ölümünden sonra şanlı SBKP'nin Genel Sekreterliği görevini ölümüne dek 31 yıl aralıksız sürdüren Stalin büyük bir Leninci önderdir. 'Leninizm' deyimini dünyaya yayan odur. Sovyetler Birliği'nde endüstrileşme, sosyalizmin tam ve sonul zaferi onun döneminde gerçekleştirilmiştir.

Aynı dönemde Sovyetler Birliği geri bir tarım ülkesi durumundan dünyanın ikinci büyük endüstri merkezi durumuna gelmiştir. 22 milyon Sovyet insanı pahasına, dünyanın geleceğini karartan faşizm canavarı onun doğrudan başkumandanlığı altında ezilmiştir. İdeolojik alanda Troçkizm, Buharincilik, sosyal demokrat sınıf uzlaşmacılığı o dönemde yere çalınmıştır.

JOSEF VİSSARİONOVİÇ STALİN

21 Aralık 1979 Josef Stalin'in 100. doğum yıldönümüdür. Lenin'in en yakın yoldaşı burjuvaziye ve oportünizme karşı savaşta onun güvenilir omuzdaşı Stalin, tüm yaşamı boyunca Leninizmin bayrağını yükseklerde dalgalandırdı.

Rusya'da devrimci savaşıma, daha sonra Sovyetler Birliği'nin başarıdan başarıya ilerlemesine, dünya işçi sınıfının partisi Komintern'e, Hitler faşizminin ezilmesine büyük katkılarıyla, savaşımın birçok önemli sorununa Marsizm-Leninizmin ışığında getirdiği teorik çözümlerle, oportünizme karşı ardıcıl savaşıyla, Stalin yalnızca Sovyet insanının değil, tüm dünya işçilerinin, emekçilerinin bilincinde ve yüreğinde onurlu bir yer tutar.

Sovyetler Birliği'nin Hitler faşizmine karşı kazandığı büyük utku, şanlı Ekim Devrimi'nin sınıfsal anlamını, Sovyet Devleti'nin apayrı sınıfsal özelliğini, dünya işçilerinin emekçilerinin gözünde daha da açığa çıkardı. Tüm dünyada, özellikle Avrupa ve Amerika'da işçilerin, emekçilerin Sovyet sevgisi, Co Amca adına bayraklaştı. Bu Sovyet sevgisi, emperyalizme derin bir korku saldı. Emperyalizm bu korkuyla Sovyetler Birliği'ne, yeni sosyalist ülkelere karşı soğuk savaş açtı. Emekçilerin yüreğinden, belleğinden Sovyet sevgisini, Co Amca'yı silebilmek umuduyla ortaya Sam Amca adını sürdü. Ama emperyalizm ne Sam Amca'yı sevdirebildi, ne de Co Amca'yı unutturabildi.

Tam soğuk savaşın azıttığı bir dönemde, 5 mart 1953'de Josef Stalin öldü. Yürükoğlu yoldaşın belirttiği gibi, "soğuk savaşın en zorlu döneminde, çok güç uluslararası koşullar altında gelen bu ölüm dünya komünist hareketini derinden sarstı. Stalin yaşarken 'keskin Stalinci' olan sağlıksız unsurlar harekete geçti. O gün bu gündür Stalin üstüne tartışma da dinmek bilmiyor" (R. Yürükoğlu, *Proletarya Enternasyonalizmi*, s. 55)

Büyük bir işçi sınıfı önderi olan Stalin'in 100. doğum yıldönümünde komünistlerin tutumunu bir kez daha yinelemek bir görevdir. Yürükoğlu yoldaşımız, *Proletarya Enternasyonalizmi* kitabında bu tutumu şöyle dile getirmişti:

"Bugün bazı komünist partileri proletarya enternasyonalizmini, proletarya diktatörlüğünü, hatta Leninizm sözünü reddediyorlar. Programlarından çıkarıyorlar. Devrimi "barışçı" yola, onu da alacakları oy sayısına bağlıyorlar. İşte "Yüro-komünizm", işe "Stalin eleştirisi" ile başladı, uzun yıllar "Stalinizm"le savaştı... Yuro-komünistlerin Stalin üstüne ciltlerle küfürnâme yayınlaması rastlantı değildi. Amaçları "tarihçilik" değildi. O yayınlar onların bugünkü siyasal çizgilerinin tabanını hazırlıyordu. Ve de görüldü ki Stalin'de durmadılar. Oradan Lenin'e, Sovyet devrimine, Sovyet demokrasisine uzandılar.

"Dünya komünist hareketinde 26 yıldır bir tartışma yürüyor. Komünist açık konuşmalı. Bizim tutumumuz nedir?

"J.V. Stalin kimdir? İşçi-köylü karışımı bir ailenin çocuğu olan, Rusya devrimci işçi hareketine ilk yazılı ürünlerini 1901 yılında veren, Lenin' in ölümünden sonra şanlı SBKP'nin Genel Sekreterliği görevini ölümüne dek 31 yıl aralıksız sürdüren Stalin büyük bir Leninci önderdir. 'Leninizm' deyimini dünyaya yayan odur. Sovyetler Birliği'nde endüstrileşme, sosyalizmin tam ve sonul zaferi onun döneminde gerçekleştirilmiştir. Aynı dönemde Sovyetler Birliği geri bir tarım ülkesi durumundan dünyanın ikinci büyük endüstri merkezi durumuna girmiştir. 22 milyon Sovyet insanı pahasına dünyanın geleceğini karartan faşizm canavarı onun doğrudan başkumandanlığı altında ezilmiştir. İdeolojik alanda Troçkizm, Buharincilik, sosyal demokrat sınıf uzlaşmacılığı o dönemde yere çalınmıştır.

"Tüm bu olağanüstü başarılar Stalin'e parti içinde, Sovyet halkı ve dünya halkları arasında büyük saygı ve sevgi kazandırdı. 'Belli bir aşamada bu prestij kişiyi putlaştırmaya dönmeye başladı'. Bunda tarihsel, ekonomik, toplumsal, sosyo-psikolojik nedenler en başta rol oynadı.

"SBKP, Stalin'i açık ..... yüreklilikle ve bilimsel bir yanaşımla değerlendirmiştir.

"Ne var ki, ta o tarihlerden başlayarak ve günümüzde artan bir hızla oportünistler, Stalin'i 'eleştiri' yolundan Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine saldırıyorlar. Parti kavramına, Sovyet demokrasisi ve demokratik merkeziyetçiliğe karşı çıkıyorlar. Sovyet devriminin gerçekleşme biçimine (yani açıkçası zora dayanan gerçek bir devrime) saldırıyorlar. Stalin'e 'cani', 'barbar', 'anti-Leninci' gibi aşağılık biçimde dil uzatmaları ise, ancak ve ancak revizyonistlerin, entellektüellerin proletarya diktatörlüğüne olan 'nefret'lerini yansıtıyor. Kitaplarda iki sözcük olarak gördükleri bu kavramı yaşamda, o korkunç sınıf savaşımının içinde görünce 'mideleri bulanıyor'" (agy, s.57-60).

Emperyalizm, dünya emekçilerinin yüreğinden Sovyet sevgisini, Co Amca'yı silebilmek için çok uğraştı. Oportünizm, Stalin'in kişisinde Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine Sovyetler Birliği'ne, Komintern'e saldırıya geçti. Tüm bunlar tarihin akışını değiştiremedi, değiştiremez.

Josef Stalin, tüm dünya işçilerinin emekçilerinin bilincinde ve yüreğinde, SBKP'nin, Sovyetler Birliği'nin, dünya işçi sınıfının şanlı geçmişinin çok değerli bir parçası olarak yaşıyor. Stalin'in 100. doğum yıldönümü, komünistlere, işçilere, emekçilere kutlu olsun!

STALİN 100 YAŞINDA

Ayla Antepli

Josef Vissarionoviç Stalin 21 Aralık 1879'da Kafkasya'da, Gürcistan'ın başkenti Tiflis'in Gori kasabasında doğdu. Ailesi köylü kökenliydi. Babası önce ayakkabı tamircisiydi. Sonra Tiflis'de bir ayakkabı fabrikasında işçi oldu. Babası öldüğü zaman annesi, oğlunu büyütmek için çamaşırıcılık yapmaya başladı.

O sıralarda Kafkasya Çarlığın sömürgesiydi. Ekonomik olarak geriydi. Kapitalizmin özellikle madencilik ve petrol dallarında hızla gelişmesine karşın, feodal kalıntılar güçlüydü. Çarlık, çeşitli ulusları birarada barındıran Kafkasya'da ağır bir ulusal ve sömürgeci baskı uyguluyordu.

1888 sonbaharında Stalin Gori'de ticaret okuluna başladı. 1894'de Tiflis'de Ortadoks manastır okuluna geçti. Bu okul tüm Kafkasların en önemli yüksek okuluydu ve siyasal muhalefetin merkeziydi. Stalin bu okuldaki illegal Marksist guruplarla ilişkiye geçti. 15 yaşında, devrimci savaşıma daldı.

1896-1897'de Stalin okuldaki Marksist eğitim guruplarını yönetti. 1898'de Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Tiflis örgütüne katıldı. O sıralarda RSDİP'nin tümü gibi, Tiflis örgütü de dağınık guruplardan oluşuyordu. Üyelerinin çoğunluğu "legal Marksistler"in görüşünü paylaşıyordu ve burjuva ulusçuluğu egemendi. Stalin'in bulunduğu gurup devrimci görüşleri savunuyordu. Bu gurup, Gürcistan'da devrimci sosyal demokrat hareketin çekirdeğini oluşturdu.

1900 yılında Lenin, işçi sınıfı partisinin kurulmasına temel oluşturacak *Iskra*'nın hazırlığı içindeydi. Lenin, ülkenin her yanındaki devrimci örgütleri bu gazetenin dağıtım ağında birleştirmeyi planlıyordu. Bunu örgütlemesi için Viktor Kırnatovski'yi özel görevli olarak Kafkasya'ya gönderdi. Kırnatovski 1900 yazında Tiflis'e geldi. Stalin'le ve Tiflis RSDİP'de azınlıkta olan devrimcilerle bağ kurdu. Aralık 1900'de *İskra*'nın ilk sayısı çıktığı zaman, Stalin ve yoldaşları *İskra*'nın yanında saf tuttular. Gazetenin her yeni sayısının gelmesini sabırsızlıkla bekliyorlardı. Her yeni sayı, onların, oportünist çoğunluğa karşı yürüttükleri ideolojik savaşımda etkin bir silah oluyordu.

Stalin 1900'den başlayarak Leninci çizgide yerini aldı. Ekonomistlerin savunduğu dağınık örgütlenmeye karşılık, Lenin'in getirdiği ve *Ne Yapmalı*'da planını çizdiği devrimci örgütlenme için çalıştı. Stalin bu örgütlenmeyle beraber olgunlaştı ve gelişti.

1905'e hazırlık

1901 yılı devrimci savaşımının bir dönüm noktası oldu. 1 Mayıs gösterileri ilk kez Tiflis'in merkezinde yapıldı. Bu gösteriyi Stalin örgütledi ve yönetti. Lenin, *İskra*'da bu gösteriyi tüm Kafkasya için tarihsel öneme sahip bir olay olarak niteledi. Aynı yıl 21 mart 1901'de, polisin tutuklama emrinden ve aramalarından sonra Stalin illegale geçti ve Şubat 1917'ye dek Rusya'da illegal çalışan tüm profesyonel devrimcilerin yaşamındaki güçlükleri yaşadı: Sahte pasaportlar ve kimlik belgileri, 15 yılda 20 takma ad, sayısız tutuklamalar sürgünler....

Çarlık gizli polisinin Stalin için açtığı dosyadan (1912).

Eylül 1901'de Stalin ve yoldaşı Ketskoveli Gürcistan'da ilk illegal sosyal-demokrat gazeteyi *Brdzola*'yı (*Savaşım*) yayınlamaya başladılar. Stalin yazdığı baş yazıda Gürcistan'daki sosyal-demokrat hareketin, Rusya çapındaki sosyal-demokrat hareketin bir parçası olduğunu açıkça vurguladı. Bu, Tiflis RSDİP'de federatif örgütlenmeyi savunan oportünist çoğunluğa doğrudan ters düşüyordu.

Brdzola'nın ikinci sayısında yine Stalin'in yazdığı, "Rus Sosyal Demokrat Partisi ve Acil Görevleri" adlı bir yazı yayınlandı. Stalin bu yazısında, bilimsel sosyalizmi, kendiliğinden işçi hareketleriyle birleştirmenin ve demokratik savaşımda proletarya hegemonyasının gereğine ilişkin Lenin'in görüşlerini özetledi. Lenin'in, proletaryanın bağımsız siyasi partisini kurma çağrısına Stalin' de sesini kattı. İşçi sınıfını liberal burjuvazinin ihanetine karşı uyardı.

Stalin 1901-1905 yıllarında devrimci savaşımın değişik biçimleri üzerine zengin bir deneyim edindi: Üç dilde (Rusca, Gürcüce ve Ermenice) gizli gazete ve bildiriler yayınladı, grevler,sokak gösterileri örgütledi.

RSDİP'nin Tiflis Komitesi'ne girdikten sonra, Stalin sosyal demokrat bir örgüt kurmak için Kafkasya'nın üçüncü büyük işçi merkezine, Batum' a gönderildi. "Koba" takma adını buradaki çalışmaları sırasında aldı. Koba, Gürcü şair Kazbegi'nin bir şiirindeki halk kahramanı idi. Stalin kısa sürede Batum'da güclü bir devrimci örgüt kurdu. Batum işçilerinin 9 mart 1902'deki gösterisini örgütledi ve işçilerin başında yürüdü. Bu gösteri, grevlerle siyasal savaşımın birleştirilmesinin güzel bir örneği oldu. Bu eylemler, gizli örgüt fikrinden korkan yerel, oportünist, pasifist, sosyal-demokrat "liderlere" karşın başarıldı.

Stalin daha 1902'de Batum'da geleceğin Menşeviklerinin muhalefeti ile karşılaştı. Menşevik Nikolay Çekidze, Koba'yı "bozguncu", "deli" diye suçladı ve kendi örgütlerini rahat bırakmasını, bölgeden gitmesini istedi. Stalin Çekidze'nin yüreksizliğini sergiledi, ona karşı savaştı.

Batum işçilerinin artan militanlığı, polisi harekete geçirdi ve Stalin 5 nisan 1902'de tutuklandı. Aynı yılın mart ayında Sibirya'ya sürgüne gönderildi. Sürgündeyken, 1903 martında, RSDİP'ye bağlı olarak yeni kurulan Kafkasya Birliği Komitesi'ne seçildi. İlk kez Lenin'den bir mektup aldı. 5 ocak 1904'de sürgünden kaçtı ve Kafkasya'ya döndü.

Menşevizme karşı savaş

Stalin hapisteyken RSDİP'nin İkinci Kongresi yapıldı. Partiyi, "örgütün rehberliğinde çalışan" insanların gevşek birliği olarak gören Menşevikler Kongre'de seçilen Bolşevik Merkez Komitesi'ni tanımadılar. MK'ni ve *İskra*'yı boykot ettiler. Troçki dahil, Menşevikler Lenin'i partiyi kuşatmakla suçladılar. Kongre'de Bolşevikleri destekleyen Plehanof giderek Menşeviklerle uyuştu. Parti Kongre'sinin ve seçilen MK'nin kararlarının tanınmamasına karşı Bolşevikler savaşımı yükseltiler. Lenin, Rusya'daki örgütleri yeni bir temelde birleştirmek, partideki krizi çözmek için üçüncü kongre çağrısı yaptı.

Stalin sürgünden kaçıp Kafkasya'ya döndüğünde, İkinci Kongre'de Lenin'i destekleyenler arasında bile kararsızlık gördü. Bakü'deki illegal matbaa *İskra*'dan sorumlu olan Menşeviklere verilmişti. Stalin döner dönmez örgütü toparlamaya girişti. Tüm Kafkasya'yı dolaştı. Eski parti örgütlerini güçlendirdi, yenilerini kurdu. Aralık 1904'de Japaridze ile birlikte Bakü işçilerinin büyük grevini yönetti. Grev aralığın 13'ünden 31'ine dek sürdü ve petrol kodomanlarıyla toplu sözleşmeyle sonuçlandı. Bu Rusya işçi sınıfı hareketinde ilk toplu sözleşmeydi. Bakü grevi, 1905 devriminin Kafkasya'daki ilk kıvılcımı oldu.

Stalin 3. Kongre'ye gitme savaşımına tüm gücüyle katıldı. Bu savaşım, Bolşeviklerin, kuzey ve güney Rusya'da ve Kafkasya'da toplanan bölgesel konferansların seçtiği, Tüm-Rusya Bolşevik Bürosu tarafından yönetiliyordu. Stalin'in yönetiminde çıkarılan, RSDİP'nın Kafkasya Birliği'nin organı *Proletariatis Brdzola (Proletarya Savaşımı)*, Kafkasya'da, kongre için savaşımda ve Bolşevizmin ilkelerinin savunulmasında önemli bir rol oynadı.

Stalin Lenin'in silahlı ayaklanma çağrısını aynı güçle savundu. Kafkasya emekçilerini ayaklanmaya hazırlama görevini yaşama geçirdi. Bununla bağlı olarak, Stalin partinin yerel askersel birimlerini oluşturdu. Lenin' in sözünü ettiği drujinalar (küçük savaş çeteleri), Kafkaslar'da Kara Yüzlere karşı savaşta, işçi merkezlerini savunmada, köylü gerilla guruplarıyla bağ kurmada önemli rol oynadı. Bunda Stalin, örgütçü ve yönetici olarak üstün başarı gösterdi.

Stalin Lenin'in 1905 Ekim Duma seçimlerini boykot çağrısını destekledi. Boykot çağrısının propagandasını yaptı ve " halkın liberal düşmanlarına karşı amansız savaş" belgisini yükselti. Menşeviklerin seçimleri desteklemelerine karşı, Stalin " ya burjuva liberalleri Menşevik oldu, ya da Kafkasya'lı Menşevikler burjuva liberallerine dönüştüler" diyerek, oportünizm ile burjuva ideolojisi arasındaki bağı çok güzel dile getiriyordu.

Aralık 1905'de Stalin'in girişimiyle RSDİP Kafkasya Birliği'nin 4. Bolşevik Konferansı toplandı. Konferansta silahlı ayaklanmaya hazırlanma, çarlık Duma'sını boykot, işçi ve köylülerin devrimci örgütlerinin pekiştirilmesi ve genişletilmesi için savaşımı yoğunlaştırma kararları alındı. Partinin 3. Kongresi'nde Lenin' in yazdığı "Kafkasya'daki olaylar" başlıklı karar tasarısında Kafkasya Bolşeviklerinin çalışması övüldü. Karar tasarısı tüm parti örgütlerini bu "en militan örgüte" en büyük desteği vermeye çağırdı.

Stalin 1905 aralık ayında, Tommerfors'taki Tüm-Rusya Bolşevik Konferansı'na Kafkasya Bolşeviklerinin delegesi olarak katıldı. Lenin ve Stalin ilk kez burda buluştular. Stalin karar tasarılarını hazırlayan komiteye seçildi ve Lenin'le beraber çalıştı.

Likidasyona karşı partinin savunusu

Stalin, nisan-mayıs 1907'de RSDİP'nin Londra'da toplanan 5. Kongresi'nin çalışmalarına da aktif olarak katıldı. Kongre'nin ardından Parti kararına uyarak, Kafkasya'daki en büyük endüstri bölgesi ve Rusya işçi sınıfı hareketinin önemli merkezlerinden biri olan Bakü'ye yerleşti. Bu tarihlerde birinci Rus devrimi yenilgiye uğramıştı. Karşı devrim döneminde Bolşevikler partiyi korumak için bir ölüm kalım savaşımına girdiler. Bu tarihlerde RSDİP içindeki oportünizm, mantıksal sonucu olan likidasyona girdi. Partinin illegal çalışmasını tümden yadsıdı.

Ülkenin her yerinde gericilik terör estirirken, Menşevikler ve "yol arkadaşları" kaçacak delik ararken, Kafkasya'lı Bolşevikler Menşeviklerin, Bakü'nün işçi sınıfı semtlerinden atılması için verilen savaşımı örgütlediler. Stalin bu savaşta başı çekti. Bolşeviklerin legal ve illegal yayınlarını yönetti. Yığın savaşlarını örgütledi. Bakü petrol işçilerinin, tüm endüstri çapında toplu sözleşme için ve ücretlerin bir hak gibi değil de bahşiş gibi dağıtılmasına karşı büyük grevini örgütledi. Bu grev, işçileri dev petrol şirketlerine karşı koşullar öne sürmemeye çağıran Menşeviklere karşı bir utkuydu. Bakü petrol işçilerinin

STALİN 100 YAŞINDA

grevi durgun bir Rusya'da geniş yankı uyandırdı.

Stalin, 25 mart 1908'de tutuklandı. Haziran 1909'da sürgünden kaçtı. Artık bu süreklileşmişti. Stalin bir iki yıl hapisten sonra kaçıyor, sonra yine tutuklanıyordu.

1909'da sürgünden kaçtıktan sonra, Stalin yine savaşımdaki aktif yerini aldı. RSDİP'nin Bakü Komitesi için yazdığı mektup, yazı ve karar tasarılarında Lenin'e destek verdi, Menşeviklere, Likidatörlere karşı illegal parti merkezinin yaşatılması, güçlendirilmesi için savaştı. Bu sıralarda Lenin'le birlikte Stalin Troçki' nin "ilkesizliğini" de eleştirdi.

1912'de Rusya'da devrimci hareket yeniden yükselmişti. Bu sırada (ocak 1912) RSDİP'nin Prag Konferansı toplandı. İllegal partiyle ilişkiyi kesen, likidasyonu savunan Menşevikler atıldı. Gerçekte Bolşevik Partisi bu Konferans'la doğdu. Toplantıda bulunamıyan Stalin, Lenin'in önerisiyle Merkez Komitesi'ne alındı. Merkez Komitesi'nde Lenin, Zinoiev, Orjonikidze de vardı.

Yeni Merkez Komitesi Rusya'da günlük devrimci çalışmayı yönetecek bir Rusya Bürosu oluşturdu ve Stalin'i Büro'nun başına getirdi. Stalin Konferans kararlarını kendisine ziyarete gelerek sürgünden bir kez daha kaçmasına yardımcı olan yoldaşı Orjonikidze'den öğrendi. Bunu izleyen kısa bir özgürlük döneminde Stalin Kafkasya'yı, Moskova'yı ve St. Petersburg'u dolaşarak 1 Mayıs hazırlıklarını yürüttü. Lena altın madenlerinde işçilerin kurşunlanmasını izleyen grevler sırasında, St. Petersburg'da çıkan Bolşevik haftalık gazetesi *Zyezda*'nın editörlüğünü yaptı.

Oniki nisan 1912'de yeniden tutuklanan Stalin eylül ayında yine kaçtı. St. Petersburg'a dönerek Bolşevik *Pravda*'nın editörlüğünü yaptı ve 4. Duma seçimlerinde Bolşeviklerin Kampanyasını yürüttü.

Kasım ve aralık 1912'de Stalin iki kez yurt dışına, Lenin'in o sıralar bulunduğu Krakow'a gitti. Ulusal sorun üzerinde Bolşeviklerin ilkelerini koyan *Marksizim ve Ulusal Sorun* yapıtını bu sırada yazdı.

Şubat 1913'de Stalin yine tutuklandı. Bu kez hapis ve sürgün şubat 1917'ye dek kesintisiz dört yıl sürdü.

Ekim Devrimi

Stalin 12 mart 1917'ye dek St. Petersburg'a dönmedi. Bolşevik partisi yeni yeni illegal çalışmadan legal çalışmaya geçiyordu. Yönetici kadroların çoğu uzak hapishanelerden, sürgünden daha dönmemişti. Lenin henüz yurt dışındaydı. Stalin, Lenin İsviçre'den dönene dek partinin pratikte yöneticiliğini üstlendi. Aynı zamanda *Pravda*'nın editörlüğünü yaptı.

Lenin Rusya'ya dönünce ünlü *Nisan Tezleri*'ni yazdı. Bolşevik Partisi' ne sosyalist devrime geçiş için bir eylem programını çizdi. Tezler'in onaylandığı 7. Konferans'da Stalin'de uluslar üzerine bir rapor sundu. Dokuz kişilik yeni MK'ne üyeliği onaylandı. MK'nde Lenin'den başka Zinoviev, Kamanev ve Sverdlov da vardı. Stalin ve Sverdlov'un görevi İşçi ve Köylü Sovyetleri'ndeki Bolşevik guruplarla Merkez Komitesi'nin ilişkisini yürütmekti. Bu görevle, MK' nin baş örgütleyicileri oldular ve haziran temmuz olaylarında önemli bir rol oynadılar.

Temmuz ortasında Lenin Finlandiya'ya gizlenmeye gidince Stalin yine Parti'nin yönetimini üstlendi. Stalin, Lenin ve Zinoviev'in teslim olmaları ve yargılanmalarını savunan Kamanev, Rykov ve Troçki'nin görüşüne karşı çıktı. Sverdlov'la birlikte 1917 temmuz-ağustos'unda altıncı Parti Kongresi'nin çalışmalarını yönetti. Stalin MK Çalışma raporunu ve politik durum raporunu sundu. Troçki'nin gurubu Bolşevik Partisi'ne resmen bu Kongre'de katıldı. Troçki genişletilmiş yeni MK'ne seçildi.

Ayaklanmaya kadar geçen günler süresince Lenin ile MK arasındaki haberleşmeyi Stalin yürütüyordu. Stalin 15 eylülde MK'ne Lenin'den iki bildiri getirdi: "Bolşevikler iktidara el koymalı" ve " Marksizm ve Ayaklanma" bu bildirinin ışığı altında MK 10 ekimde ikiye karşı on oyla ayaklanma kararı aldı. Karşı oy kullanan Zinoviev ve Kamanev ayaklanma için öne sürülen tarihi legal basında yayınlayarak açıkça ihbarcılık ettiler. 16 ekimde Merkez Komitesi ayaklanmayı yönetecek Petrograd Sovyeti Devrimci Askersel Komitesi'ni seçti ve başına Stalin'i getirdi. Ayaklanma 24 ekimde başladı. 25 ekim akşamı erk sovyetlerin eline geçmişti.

Proletarya diktatörlüğünün kuruluşu

Sovyet hükümetinin kurulduğu andan başlayarak Stalin can alıcı önemde görevler aldı. Ulusların Halk Komitesi görevinde Parti'nin ve hükümetin Sovyet Rusya' da ulusal sorunu çözmek için aldığı kararları uyguladı. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin, yani SSCB'nin kurulması da bu kararlar arasındaydı.

İç savaş süresince Stalin, güçlüklerle karşılaşılan cepheleri dolaştı. Güney, Ukrayna, Doğu, Petrograd ve Batı cephelerine, sonra yine Güney cephesine ve son olarak da Polonya' lı Beyazlara karşı savaşan Güney-Batı cehpesine gitti. Varaşilof, bunu şöyle dile getiriyor: "Nerede karışıklık ve paniğin umutsuzluk ve felakete dönüşme olasılığı varsa, Stalin Yoldaş oradaydı" (agy, s.69). "Stalin grad" adı iç savaşta Stalin'in gösterdiği bu üstün çabadan kaynaklandı.

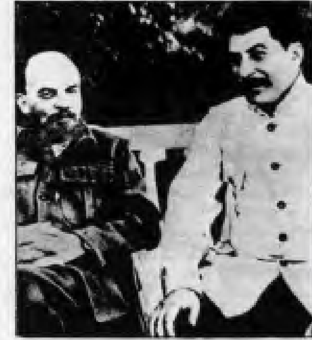
Mart 1919'da Stalin, Devlet Denetimi Halk Komiserliğine atandı. Bu organ daha sonra İşçi ve Köylü Denetimi Halk Komiserliği'ne dönüştü. Stalin bu görevde nisan 1922'ye kadar kaldı.

Bu üç önemli alandaki başarıları, kazandığı siyasal güven, her alanda Leninci cizgiye sarsılmaz bağlılığı, Stalin'i Bolşevik Partisi'nin ve Sovyet Hükümeti'nin temel direklerinden yaptı. Stalin, nisan 1922'de Lenin'in önerisiyle MK Genel Sekreterliği'ne seçildi. Stalin'in kazandığı güven *on yedi* yıllık devrimci savaş deneylminin, Leninci çizgiyi oportünizmin her türüne, ekonomizme, menşevizme ve likidatörlüğe karşı hiç sarsılmadan savunuşunun ürünüydü. Troçki, Kamanev, Zinoviev ve Buharin'in saldırılarının tam tersine, Stalin kararlılığıyla Lenin'in en yakın kavga yoldaşı olmuştu.

21 Ocak 1924'te Lenin'in ölümünden sonra Stalin, SBKP'nin Genel Sekreteri olarak devrimin savunulması ve sağlamlaştırılması, saldırgan emperyalist ülkelerle çevrili bir ülkede sosyalizmin kurulması ve Leninizmin arılığının korunması gibi dev boyutlu görevlerin sorumluluğunu üslendi.

Troçkizme karşı savaş

Troçki çok şey oldu ama, ne tam bir Menşevik, ne de tam bir Bolşevik olabildi. Ne partiyi, ne Lenin'i ne Stalin'i, hatta ne de Sovyet Hükümeti'ni otorite olarak kabul etti. Bilinçli olarak değilse bile *nesnel olarak* Rus devrimi süresince sağdan'sola', 'sol'dan sağa çark ederek sonunda karşı devrim saflarına vardı.

Bolşeviklerın Ekonomizme Menşevizme ve likidasyona karşı verdikleri savaşta Stalin'in katkısını biliyoruz. Bu savaş sürerken Troçki hangi yandaydı? Örneğin bir ara Troçki, oportünist Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin yayın organlarında Lenin'i ve Bolşevikleri sürekli eleştirdi. Buna karşı, Lenin *Rusya'da Parti İçi Savaşımın Tarihsel Anlamı* adlı yazısında şöyle diyordu: "Troçki, özellikle büyük sözlerin ardına sığınarak Menşeviklerin dümen suyunda gidiyor.

"Bolşevizm ile Menşevizm arasındaki savaşımın, olgunlaşmamış proletarya üzerinde etkinlik kurma savaşımı olduğu teorisi yeni değildir. 1905'den buyana (eğer 1903'den değilse) *liberal* basının sayısız kitaplarında , broşür ve yazılarında bu fikirle karşılaşıyoruz. Martof ve Troçki *liberal görüşleri* Alman yoldaşlara Marksist bir kılıkta sunuyorlar.

"Troçki Bolşevizmi çarpıtıyor, çünkü hiçbir zaman, Rus burjuva devriminde proletaryanın rolü hakkında kesin bir görüş oluşturamadı.

"Merkez Komite temsilcisini *Pravda*'dan uzaklaştırdıktan buyana Troçki'nin bir fraksiyon oluşturma girişimini artık herkes gördü. Kendi fraksiyonunu tanıtmada (Lenin Troçki tarafından yürütülen "reklam siyaseti"nden söz ediyor-İ.S.) Almanlara, Partinin *parçalandığını her iki* fraksiyonun da (Likidatörler ve Bolşevikler-İ.S.) dağıldığını ve Troçki'nin tek başına durumu kurtardığını yayabiliyor. Gerçekte... Troçki *yalnızca likidatörlerin* güvenini kazandı.

"Troçki bir gün bir fraksiyonun ideolojisini alıp kendisininmiş gibi yayınlıyor, ertesi gün de diğer fraksiyonun ve böylece kendisinin iki fraksiyondan da *üstün* olduğunu iddia ediyor".

"...Troçki, Alman yoldaşlara 'Partinin genel eğilimini' temsil ettiğini söylerse ben de şunu söylemek zorundayım. Troçki yalnız *kendi* fraksiyonunun temsilcisidir ve yalnız... likidatörlerin güvenini kazanmıştır".

Lenin yazısını, gerçekten tarihsel önemde bir cümleyle bitiriyor: *"Troçki'nin 'genel Parti' eğilimini mi, yoksa 'genel anti-Parti' eğilimini mi temsil ettiğini okuyucu değerlendirsin."*

Troçki'nin Stalin'e karşı savaşı daha başından, *burjuva liberalizminden ayrılmayan anti-parti eğiliminden* kaynaklanıyordu. Pratikte ve teoride Leninizme karşı yöneliyordu. Bu nedenle Stalin Troçkizme karşı *Leninizmi* yükseltti. 1924'de *Leninizmin Temelleri*, 1926'da da *Leninizmin Sorunları* kitapları yayınlandı. Stalin 1924 yılında şöyle diyordu:*"Troçkizmi ideolojik bir akım olarak gömmek* partinin görevidir. Ya Troçkizm, ya Leninizm".

1912 yılında Bolşevikler partiyi korumak için, likidatörler de partiyi yıkmak için ellerinden gelen herşeyi yaparken, Troçki Alman oportünist basınında "Bolşeviklere ve likidatörlere karşı" yazılar yazıyordu. Daha sonra *Pravda* yazı kurulundan MK temsilcisini çıkardı.

1918'de Lenin'in barış siyasetine karşı çıktığı için partinin ve Sovyet

Stalin, Lenin ve Kalinin'le birlikte Rus Komünist Partisi 8. Kongresi'nde (1919)

STALİN 100 YAŞINDA

hükümetinin kararlarını hiçe sayarak, Almanlarla barış görüşmelerini *kesti.* 1924 yılında "46'lık muhalefetin duyurusu"nu yayınladı. Bu duyuruda, ciddi bir ekonomik kriz ve Sovyet iktidarının düşüşünü haber veriyordu(!).

Örnekler çoğaltılabilir. Bütün örnekler Troçki'nin anti-parti siyaseti inatla izlediğini gösterir.

Teorik düzeyde "Troçkizm", "sürekli devrim teorisi"ni getirdi. Leninizm ise, devrimden sonra Stalin'in daha da geliştirdiği *tek ülkede sosyalizm* teorisini uyguladı. Ulusal sorundaki çalışmaları, Leninizmi savunması ve geliştirmesi, sosyalizmin tek ülkede kurulma olanağını kanıtlaması Stalin'i *döneminin en önde gelen Marksist-Leninisti* olmasını sağladı.

Troçki'nin sürekli devrim teorisinin özü şuydu: Eğer devrimin Rusya'dan Batı Avrupa'ya yayılması gerçekleşmezse, ya tutucu Avrupa tarafından yenilmeye mahkum edilecekti, ya da Rusya'nın ekonomik geriliğine bağlı olarak soysuzlaştırılacaktı.

Nisan 1925'de 14. Parti Konferansı Troçki'nin teslimiyetçi teorisini mahkum ederek, parti hattını kabul etti. Buna göre, Sovyetler Birliği'nde sosyalist ekonomik sistem kurulabilir ve kurulmalıydı. Konferans, bu hattı tüm üyeleri bağlayıcı *parti yasası* yaptı.

1930'ların başında Stalin yakın yoldaşlarıyla — Kalinin, Lazar Kaganoviç, Sergo Orjonikidze ve Klimenti Varaşilof

Varaşilof ve Stalin (1940)

Engelleri aşa aşa ileri

Troçkizm'in ideolojik olarak çökertilmesi ve 14. Parti Konferansı'nın kararları, yolu temizledi. Emperyalist savaş ve iç-savaş sonucunda hırpalanan ekonominin onarım süreci tamamlandı. Savaş öncesindeki ekonomik düzeye varılmıştı. Öznel ve nesnel koşullar, sosyalist ekonomik sistemi kurmada yeni atılımlar için olgunlaşmıştı.

SBKP(B)'nin 14. Kongresi'nde Stalin, Parti'nin önünde duran en büyük sorunun Sovyetler Birliği'ni geri bir tarım ülkesinden endüstrileşmiş bir ülkeye dönüştürmek olduğunu söylüyordu.

Tam bu sırada Zinoviev ve destekleyicileri öne çıktılar. SSCB'nin daha çok hammadde ve gıda maddeleri üreten, bunları ihraç edip makine alan, kendi makinesini kendi üretmeyen bir tarım ülkesi kalmasını önerdiler. "1925 koşullarında bu öneri SSCB'nin endüstrileşmiş yabancı ülkeler tarafından ekonomik olarak köleleştirilmesi demekti, kapitalist ülkelerin emperyalist kurtları yararına SSCB'nin endüstriyel geri kalmışlığını süregenleştirme planıydı."(*Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi-Kısa Kurs*, İng. basım, s.277).

Sosyalist endüstrileşme savaşımı asıl 14. Kongre'nin hemen ardından başladı. Ülke sosyalizme ilerlerken, emperyalist güçler saldırılarını, provokasyonlarını ve casusluk çalışmalarını artırdılar. Bununla birlikte kırsal alandaki sınıf savaşı keskinleşiyordu. Endüstrileşmenin yoğun olduğu kentlerin geniş tahıl ve gıda gereksinimini, ne milyonlarca köy çiftlikleri karşılayabiliyor, ne de kulaklar karşılamak istiyordu. Toplam tahıl üretimi savaş öncesindeki düzeylere yaklaşıyordu.

15. Kongre Raporu'nda Stalin hunun için irili ufaklı çiftliklerin, toprağın ortak işlenmesi temelinde birleştirmiş büyük ölçekli çiftliklere dönüşmesini, *kollektifleşmeyi* önerdi.

Kollektivizasyona en açık muhalefeti Rykof ve Tomski desteğiyle Buharin yükseltti. Buharin yıllardır zengin çiftliklerin Sovyet hükümeti tarafından desteklenmesini istiyordu. Sosyalist ekonominin,kulakları er geç özümseyeceğini ileri sürüyordu "Ne yazık ki", böyle bir uygulama, sosyalizmin ilerleme hızını kulakların belirlemesini getirirdi!

Buharin, partinin sosyalist endüstrileşme ve kollektivizasyon hattına karşı, 1928'e dek açık muhalefet yürütmedi. Bundan önce, Troçki, Zinoviev ve Kamanev 1926'da biraraya gelerek anti-parti bir blok oluşturmuşlardı. 7 Kasımda ise Moskova ve Leningrad'da Ekim devrimi kutlamaları için ayrı gösteriler tezgâhlamaya çalıştılar!

14 Kasım 1927'de MK ve MK Komisyonunun ortak bir toplantısında Troçki ve Zinoviev partiden atıldılar. Troçki Alma Ata'ya sürüldü. Zinoviev ve Kamanev özeleştirilerini yaptılar ve partiye geri alındılar. Buharin ise görüşlerinde ısrar ederek partideki sağ muhalefetin başına geçti. 1929'da Troçkistlerle ilişki kurarak partiye karşı ortak muhalefet önerdi. Uyarılara aldırış etmeksizin davranan Buharin öncülüğündeki sağ muhalefetin durumu, 1929 Kasımında toplanan MK Plenumunda değerlendirildi. Muhalefetin oportünist görüşlerinin parti üyeliğiyle uyuşmadığı belirlendi.

Devrimci hareket içindeki oportünizm ancak burjuvazinin çıkarlarını temsil eder. Lenin şöyle der: "Oportünistlerin işçi partilerine formal üyelikleri, nesnel olarak işçi hareketi içinde burjuvazinin bir politik uzantısı, iletkeni ve ajanı oldukları gerçeğini değiştirmez" (Lenin, c.21, s.242). Lenin'e göre "Oportünizm 'aşırıları' tanımayan tek bir parti içinde 'meşru bir görüş' olduğu biçimindeki eski teori, artık işçiler için büyük bir kandırmacaya, işçi hareketi içinde büyük bir engel haline dönüşmüştür" (Lenin, c.21, s.257).

Troçki, Zinoviev, Kamanev ve Buharin SBKP(B) içinde "meşru" bir görüşü temsil etmiyorlardı.

Stalin SBKP'de tartışmayı yok etmedi. O, sabotaja varana değin tartışma ortamını kötüye kullanan, sosyalizmin tek ülkede zaferinin aşırı zor koşullarında belirlenen düzeylerin çok ötesinde davrananları yok etti. Stalin değil, Troçki, Zinoviev, Kamanev ve Buharin demokratik merkeziyetçiliğin dışına taştılar.

Lenin'in ölümünden sonra Stalin'in tüm ana teorik yazıları, Leninizmle oportünizm arasında süregelen *tartışmanın* bir parçasıydı. Sosyalizmin kuruculuğu üstüne olan canalıcı partiiçi tartışma 1917'de başladı. Troçki ancak büyük provokasyonlar sonunda, 1927'de parti'den atıldı. Leninci disiplin anlayışının eylemde birlik ilkesine değil ters düşmek, karşı-eyleme geçtiği için atıldı.

Başkumandan Stalin

Biz Stalin'in yaşamının, bazı yönlerine değinmeye çalıştık. Ama devrimden sonra O'nun yaşamı Komünist Partisiyle, Sovyet devletiyle, Sovyet halkıyla gideřek özdeşleşiyor. 1936'da, sosyalizmin kuruculuğunda utku yeni bir anayasayla belirleniyordu. Adına *Stalin Anayasası* dendi. Yeni koşullara uyarlandığı 1975'e dek ülkenin temel yasası kaldı.

Önder, parti ve halkın bu özdeşleşmesi, en üst düzeyine faşizme karşı Büyük Anayurt Savaşı'nda ulaştı. Cephede ve cephe gerisinde Sovyet halkı, Devlet Savunma Komitesi Başkanı Stalin'in önderliğinde görülmemiş bir özveriyle savaştı.

1927'de Troçki, Sovyetler Birliği'nin kendini bir savaş ortamında bulması durumunda hükümeti beceriksizlikle suçlayıp erki almaya çalışacağını duyurmuştu. Parti'yi savaşa hazırlanmamakla suçladı!

Troçki'nin bu sözleri hugün Yurokomünistlerin canlandırmaya çabaladığı "Stalin partiyi ve halkı Hitler'in 1941'deki işgaline hazırlamadı" suçlamasının kökenini gösteriyor.

Hazırdılar. *Stalin'in önderliğinde yapılan bu hazırlık, sosyalist endüstrileşme, kollektivizasyon ve SBKP(B)'yi Troçki, Zinoviev, Kamanev ve Buharin'in başını çektiği oportünizmden arındırmakta somutlanıyordu.*

Hazırdılar. Çünkü 1941 geldiğinde, Sovyetler Birliği'nin salt şanlı bir Kızıl Ordusu değil, uzun ve yıkıcı hir savaşı karşılamak için gerekli endüstriyel ve tarımsal alt yapısı da vardı. Bu görevler tamamlanmasaydı, ne Hitler faşizmi durdurulabilir, ne de yenilebilirdi.

Devlet Savunma Komitesi Başkanı, Halk Savunma Komiseri ve Silahlı Kuvvetlerin Başkumandanı görevlerinde Stalin, savaşa haştan sona önderlik etti. *Alman faşizminin yenilmesinde, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin savunulması, savaşın ardından dünya sosyalist sisteminin doğmasında hep Stalin'in önderliği söz konusuydu. Sovyet halkı da , dünya halkları da tüm bunlardan dolayı Stalin'e haklı bir sevgi, saygı duydular.*

* * *

Türkiye'nin komünistleri ve devrimcileri olarak Stalin'in hüyük devrimci rolünü unutamayız. Stalin'in bu rolünü nerelerde görüyoruz:

* Leninci Bolşevik Partisi'nin Ekonomist, Menşevik ve likidatörlerle savaşım içinde kurulmasında,
* Rusya ve dünya devrim hareketine ulusal sorun üzerine Marksist-Leninist çözümleme ve pratiğin kazandırılmasında,
* Teorik yalpalamalar ve burjuva ideolojisine ödünler karşısında Leninizmin savunulmasında ve geliştirilmesinde,
* Troçki, Zinoviev, Kamanev ve Buharin'in ihanetine karşın tek ülkede sosyalizmin kurulması ve pekiştirilmesi savaşında,
* Hitler faşizminin saldırısı karşısında dünya devrimci merkezi Sovyetler Birliği'nin savunulmasında ve faşizmin ezilmesinde,
* Dünya güçler dengesinin sosyalizm yararına kaymasındaki siyasal ekonomik ve askersel temellerin oluşturulmasında, barış içinde birlikte yaşama temelinde sosyalist dış politikanın dünyada belirleyici bir etken olmasında.

Doğumunun 100. yıldönümünde, büyük Bolşevik önder Stalin'i, bu rolünü göz önünde tutarak selamlıyoruz.

Emperyalizme, tekellere, faşizme ve ulusal zulme karşı ileri demokratik halk devrimi!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Faşizmi besleyen parababalarını cezalandıralım!

Yıl 6, Sayı: 115-116
17 Aralık 1979

Geçen sayımızda birinci bölümünü yayınladığımız Ulusal Burjuvazi konusunun ikinci ve son bölümünü yayınlıyoruz.

İLERİ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNDE TEKELDIŞI BURJUVAZİ

R. Yürükoğlu

İşçinin Sesi'nin 113-114. sayısınında genel olarak ulusal burjuvazi sorunu üstüne durmuştuk. Oportünistlerin anlayışını, ulusal burjuvazinin tanımını, sınırlarını ve dünyadaki gelişimini görmüştük. Bu yazımızda Türkiye'de tekeldışı burjuvazi ve devrimdeki yeri konusunu ele alacağız.

I

TÜRKİYE'DE TEKELDIŞI BURJUVAZİNİN NİTELİĞİ

Geçen yazımızdan çıkan sonuç, liberal burjuvazinin (oportünistlerin "ulusal burjuvazi" dedikleri) tekeldışı burjuvazi olarak anlaşılması gerektiğidir. Kaldığımız yerden sürdürürsek, tekeldışı burjuvazinin toplumsal ve siyasal niteliğini ("cibilliyetini") belirleyen şey, onun halk sınıflarıyla ve burjuvazinin tekelci kesimiyle olan çelişkilerinin yapısıdır. Biz bu çelişkiler arasından konumuzu ilgilendirenlere bakalım.

Tekeldışı Burjuvazi ile Tekelci Burjuvazi Arasındaki Çelişkilerin Yapısı

Bizim oportünistlerimizin çok vulgar bir ekonomi ve toplum anlayışları vardır. Onlar, liberal burjuvaziyle tekeller ve emperyalizm arasındaki çelişkiler üstüne yazarlar da yazarlar. İleri demokratik halk devriminde bağlaşıklar konusunu getirir, bu çelişkilerin üstüne kurarlar. Liberal burjuvaziyi devrimin ve devrim için kurulacak cephenin vazgeçilmez ögesi yaparlar. Neden? Tekeldışı burjuvazinin tekellerle çelişkisi vardır!

Tekelci sermaye ile tekeldışı sermaye arasında çelişkiler vardır ve bu çelişkilerin toplumsal ve siyasal yaşamda oynadığı bir rol vardır. Ama unutulmamalıdır ki, kapitalist ekonomide bu iki sermaye çeşidi "iki karşılıklı dıştalayan" varlık değildir. İkisi de tekelci kapitalizmin egemen olduğu formasyonun parçalarıdır. Bu demektir ki, bu iki sermaye biçimi arasında çelişkiler olduğu kadar karşılıklı *yarar ilişkisi* de vardır. Aralarındaki çelişkiler bu yarar ilişkileri içinde doğar.

Tekelci sermaye için, tekeldışı sermayenin varlığını ve yeniden üretimini *yararlı* ve *gerekli* kılan bir dizi ekonomik neden vardır. Onun için, "tekeller tekeldışı sermayeyi yutar, yok eder" yollu tek taraflı, vulgar oportünist tekerlemelere karşı uyanık olmak gerekir. Evet, küçük ve orta kapitalistler ve de özellikle küçük meta üreticileri arasında iflaslar, erimeler, yutulmalar hiç değişmeyen bir ekonomik eğilimdir. Ne var ki, gidenin yerini yenisi, tekellere göbeğinden bağlı olanı alır. Bu da sürekli bir eğilimdir.

Tekelci sermaye için, tekeldışı sermayenin varlığını ve yeniden üretimini yararlı ve gerekli kılan bazı nedenleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Tekeldışı sermaye her zaman daha az kârlı alanlarda iş görür. Bu, tekelci sermaye için çok yararlı bir işbölümüdür. Böylelikle, az kârlı alanlarla uğraşmak durumunda kalmadan o alanlarda yaratılan değere de el atar.

2. İşgücü arzındaki yenilemeler ve tekeldışı kesimin genellikle düşük emek verimliliği nedeniyle bu kesim bir anlamda tekelci sermayenin istediği yüksek nitelikli, deneyimli işçinin yetiştirildiği "emek okulu" görevi görür.

Örneğin, Türkiye'deki küçük endüstri bölgeleri arasında koşulları en iyi olanların başında Ankara'nın Siteler bölgesi gelir. Bakın Siteler'in durumu hakkında bize bilgi veren bir genç işçi yoldaşımız, neler yazıyor:

"Ülkemizde küçük endüstri birimleri, büyük endüstriye çekirdekten işçi yetiştiren okul gibidir. Meslek okullarının çok kısıtlı olanakları ve komik denecek denli az sayısı gözönünde tutulursa, bu okulun önemi daha iyi anlaşılır..." (*İşçinin Sesi*, s.113-114).

Oportünistler yıllardır yarım aydınlıktan bir adım öteye yükselemezken, beş yıldır küçük endüstride işçilik yapan bu yoldaşımızın sapına dek bilimsel ve bıçak gibi keskin görüşü ne denli çarpıcı değil mi?

Yoldaşımız mektubunun bir başka yerinde verdiği sayılarla görüşünü kanıtlıyor da: "Siteler'de çalışan işçilerin %78.5'i 18 yaş altındadır. Aynı çeşit üretim yapan büyük (100'den fazla işçi çalıştıran) işyerlerinde ise 18 yaş altı işçi sayısı %9 kadardır".

3. Tekeldışı sermaye, aynı zamanda, yaygın ve içiçe geçmiş tekel üretiminde *"geri üretim hattı"* olarak görev görür. Sürekli ve büyük ölçekte üretim yapan birimlerin alt gereklerini karşılar. En güzel örneği, otomobil parçaları endüstrisidir. Türkiye'deki yaygın deyimiyle *"yan sanayi"* işte bu çeşit tekellere bağlanmış küçük burjuva ve tekeldışı burjuva üretimine verilen addır. Aslında, "alt sanayi" demek gerekir.

Daha da sayılabilir. Bu örnekler, tekeldışı sermayenin tekellerin nasıl işine yaradığının örnekleridir. Tekellerin altında tekeldışı sermayenin yaşayabilmesinin ana nedeni değildir.

Tekeldışı sermayenin, tekellerin yanıbaşında varlığını inatçı biçimde sürdürebilmesinin *ana nedeni*, bu iki sermaye çeşidinin *aynı* üretim biçiminin iki değişik anını (moment) temsil ediyor olmasıdır. Tekeldışı sermaye serbest rekabet dönemini, tekelci sermaye tekelci kapitalizm dönemini temsil eder. Böyle bir ilişki içinde, tekelci sermayenin tekeldışı sermayeyi dağıtış süreci, bir üretim biçiminin bir başka üretim biçimini ortadan kaldırması gibi işlemez. Örneğin, kapitalizm altında feodal kalıntılar yaşamlarını kendi içlerine kapalı olarak sürdürürler ve kapitalizm sızdıkça yokolurlar. Oysa tekeldışı sermaye, tekelci kapitalizm altında *yeniden* ürer. Bu, rekabetçi kapitalizmin, tekellerin egemenliği altında kendini yeniden üretmesidir. Böylece, tekeldışı sermaye, bir yandan sürekli olarak ortadan kalkarken, öte yandan sürekli yeniden doğar.

Tekelci sermaye ile tekeldışı sermaye tek bir yapının, *tekelci sermayenin genişletilmiş yeniden üretimi* sürecinin parçalarıdır. Ve de ikisi birlikte, *emperyalist finans-kapitalin genişletilmiş yeniden üretimi* sürecinin parçasıdır. *"Ekonomik bağımlılık"* olarak tanımladığımız ilişkinin altında bu gerçek yatar. Türkiye "ulusal burjuvazi"si ya da "ulusal tekelci burjuvazi"si bu gerçeğin dışında değildir!

Yukarıda değindiğimiz ekonomik olguya bağlı olarak, Türkiye'de tekelci kapitalizm gelişip güçlendikçe, tekeldışı sermayenin tekelci sermayeye bağımlılığı da artmaktadır. Oportünistler ise, finans-kapital güçlendikçe, tekeldışı burjuvazi daha da devrimcileşiyor sonucuna çıkan bir mantık yürütüyorlar.

Türkiye'de finans-kapital güçlendikçe, tekeldışı sermayenin tekellere bağımlılığının artmakta oluşunun başlıca *üç* göstergesi vardır.

Türkiye'de son yıllarda iyice belirginleşen "yan sanayi" olgusu, kapitalizm derinleştikçe tekeldışı sermayenin giderek daha büyük bölüğünün tekellerin *"taban örgütü"* gibi işlev görmeye başladığının birinci göstergesidir. Bu durum en güzel *alt sözleşmeler* örneğinde görülür. Tekeller, pek çok küçük ve orta işletmeyle alt sözleşmeler yaparak, onlara kendileri için gerekli bazı küçük parçaları ürettiriyorlar. Bu çeşit alt sözleşmelerin ekonomik yaşamda taşıdığı anlam çok önemlidir. Alt sözleşme yoluyla tekele bağlı üretime koyulan orta ya da küçük işyeri sahibi "hukuksal" açıdan hâlâ işletmesinin mülkiyetine sahiptir ama kendi üretim araçlarının kullanımında artık fiili güç ve yetki sahibi değildir. Gerçek ekonomik güç, karar, yetki o işletmenin üretimini kendine kapatan tekele geçmiştir.

Tekellerin, güçlendikçe tekeldışı sermayeyi toplumsal işbölümünde giderek daha düşük verimliliğe sahip alanlara sınırlaması, tekeldışı sermayenin bağımlılığını artıran bir başka gelişimdir.

Küçük ve orta işletmelerin yeniden üretim sürecinde sınırlı finansman gücüne sahip oluşu nedeniyle finans-kapitale, bankalara, kredi kuruluşlarına tam anlamıyla bağlı kalışı da aynı biçimde bağımlılığını artırmaktadır.

Böylece, ileri kapitalist-emperyalist ülkelerde çok ilerlemiş bir süreç Türkiye'de de hızla yol almaktadır. Finans-kapital güçlendikçe, tekeldışı sermayenin giderek daha büyük bölüğü biçimsel sahipliği saklı tutarken, gerçekte *tekelci sermayeye bağlı üretim birimleri* durumunu almaktadır. Böyle işletmelerin ise, kapitalizmin ilk dönemindeki bağımsız girişimciyle uzak yakın benzerliği kalmadığı açıktır.

İşte tekeldışı burjuvazi ile tekelci burjuvazi arasındaki çelişkilerin kapsamı, yoğunluğu ve şiddeti yukarıda kısaca özetlemeye çalıştığımız iki özelliğin *(yani tekelci sermayenin hegemonyası altında bağımlılık ve karşılıklı yarar)* ekseni içinde ve finans-kapitalin somut olarak ulaştığı *gelişme aşamasına* bağlı olarak belirlenir.

Tekeller ekonomide daha işin başındayken, daha yeni gelişirken tekelci sermaye ile tekel dışı sermaye arasındaki çelişkiler çok daha keskindir. Tekeldışı sermayenin ekonomide hâlâ güçlü dayanak noktaları ve daha belirgin bağımsızlığı vardır.

Tekeller yeterince güçlendiğinde, finans-kapital ekonominin *"yönetim tepeleri"*'ni ve devleti ele geçirdiğinde iki sermaye türünün çelişkilerinin içinde yeraldığı ortam değişir. Tekelci sermaye, tekeldışı sermaye üstünde hegemonyasını kurmuş, onu kendine bağlamıştır. Bir anlamda *"alt-üst"* ilişkisi doğmuştur. Bundan sonra, iki sermaye türü arasındaki çelişkiler bu "alt-üst" ilişkisi içinde yürür.

Bu, *organik bir iç ilişki* demektir. Binbir görünür ve görünmez bağla tekellere bağlanan tekeldışı sermaye, tekelci sermayenin içine düştüğü her ciddi bunalımda öncelikle, hatta tekelci sermayeden daha önce etkilenecektir. Örneğin, işçi sınıfının tekellere karşı yükselteceği her çeşit hak alma savaşımı *öncelikle* tekeldışı burjuvaziyi vuracaktır. Onun sermaye birikimi, ekonomik gücü tekelci burjuvaziyle kıyaslanmayacak denli dar manevra alanı sağlamaktadır. Böylece tekelleri, tekeldışı burjuvaziden ayrı yakalamak giderek zorlaşır, çünkü tekeldışı sermaye giderek özerkliğini yitirmektedir.

Burada bir noktaya dikkat çekelim. Söyledikleriÿmizden, tekelci sermaye ile tekeldışı sermaye arasındaki çelişkilerin kalktığı sonucu hiçbir şekilde çıkartılamaz. Ancak bu çelişkilerin tekeldışı burjuvaziyi, oportünistlerin sandığı gibi, tekellere ve emperyalizme karşı anlamlı, esaslı bir karşı çıkışa götüremeyeceği sonucu çıkarılabilir.

Son bir nokta. Tekeldışı burjuvazinin giderek artan oranda iç ve dış tekelci sermayeye bağımlı oluşu ve de elde ettiği artık-değerin giderek artan oranını iç ve dış tekellere kaptırışı hiçbir şekilde tekeldışı burjuvazinin yerli tekelci burjuvazi ve emperyalizm tarafından *sömürüldüğü anlamına gelmez.* Tekeldışı burjuvazinin tekelci burjuvazi tarafından "sömürüldüğü" tezi Fransa'daki "anti-tekel bağlaşıklık" stratejisinde yer alan, bizce sınıf uzlaşmacılığının temeli

olan bir tezdir! (TKP'nin Üçüncü Programı da aynı anlayışla işlenmiştir.)

Tekeldışı burjuvaziyi sömürülen bir toplumsal güç olarak ele alıp halk sınıflarının yanına koymak aslında Maocuların enternasyonal düzeyde yaptığı çarpıtmayı ülkeler düzeyinde yinelemek anlamına gelir. Maocular'ın üç dünya teorisi, bağımlı ve sömürülen, hatta bazı emperyalist ülkelerin sömürücü sınıflarını sömürülen halk yığınlarının yanına sıkıştırıyor. Bu da öyle. Tekeldışı burjuvaziyi, yerli tekellerin ve emperyalizmin "sömürdüğü" bir kesim olarak sömürülen halk sınıfları arasına katıyor. Bu anlayışın sonucunu TKP üst yönetimini tutan oportünistlerin tutumunda açıkça izliyoruz. İleri demokratik halk devriminde tekeldışı burjuvazi halk sınıflarının yanında cepheye ve devrime ancak böyle bir anlayış sonucunda yaldızlı davetiyelerle çağrılabilir.

Gerçekte tekeldışı burjuvazi sömürülen değil, *sömüren* bir kesimdir. Sömürü ilişkisi bir *bütün* olarak burjuvaziyle işçi sınıfı, köylülük ve kent küçük burjuvazisi arasındadır. Tekeldışı burjuvazinin, elde ettiği sömürünün bir bölümünü yerli ve yabancı tekellere kaptırmak zorunda kalışı, onun sömürüldüğünü değil, sömürdüğünün bir bölümünü kaptırdığını gösterir. Sömürülen yine o tekeldışı burjuvazinin çalıştırdığı işçi ve ürettiği değere el konan küçük üreticidir. Tersini düşünecek olursak, yerli finans-kapital de emperyalizm tarafından sömürülüyor! sonucuna varmak zorundayız. Hatta, örneğin İngiliz emperyalistleri de ABD emperyalistlerince sömürülüyordur!

Tekeldışı Burjuvazi ile Küçük Burjuvazi Arasındaki Çelişkilerin Yapısı

Küçük burjuvazi ile tekeldışı, ya da tekelci burjuvazi arasında kesin, belirleyici bir fark, daha açıkçası *sınıf farkı* vardır. Küçük burjuvazi, burjuvazinin küçüğü demek değildir. Burjuvazinin parçası değildir. Küçük burjuvazi burjuva özellikler taşır ama kazancının çoğunluğu kendi emeğinden gelir. Tekeldışı burjuvazinin geliri ise ücretli emek sömürüsüne dayanır. Tekeldışı burjuvazi, sömürgen bir sınıf olan burjuvazinin parçasıdır.

Küçük burjuvazi ile burjuvazi arasındaki fark, ilk bakışta, kullanılan işçi sayısı ile belirlenen bir küçüklük-büyüklük, yani *nicelik* farkı gibi gözükür. Oysa aradaki fark, bu nicelliğin yarattığı *niteliksel* bir farktır.

Örneğin, bir çırak çalıştıran marangozla, 8 işçi çalıştıran mobilyacı arasındaki fark, o mobilyacıyla 19 işçi çalıştıran bir mobilyacı arasındaki gibi bir fark değildir. Marangoz küçük burjuvadır. İki mobilyacı, biri ötekinden daha varlıklı küçük kapitalistlerdir.

Bu çizgiyi çekebilmenin canalıcı önemi vardır. Yoksa "küçük işletmeler" tekerlemesinin tuzağına düşersin. Bu da, tekerlemeyi geveleyenin eğilimine göre ya tekeldışı burjuvazinin önemli kesimini küçük burjuvazi içine, ya da küçük burjuvazinin önemli kesimini liberal burjuvazi içine sokmak anlamına gelir. Sonuçta devrimin bağlaşıkları konusu çıkmaza girer.

Küçük burjuvaziyle, burjuvaziyi ayıran farkın niteliksel, *sınıfsal* oluşunun getirdiği çok önemli bir sonuç vardır. Küçük burjuvaziyle burjuvazi arasındaki çelişkiler, burjuvazinin iç çelişkilerinden farklıdır.

Burjuvazinin iç çelişkileri, *sömürünün paylaşımından* doğan çelişkilerdir. Oysa burjuvaziyle küçük burjuvazi arasında sömürü ilişkisi de vardır. Burjuvazi, küçük burjuvaziyi de sömürmekte, yarattığı değere el koymaktadır.

Küçük burjuvaziyle burjuvazi, özellikle tekelciler arasındaki çelişkiler günümüz koşullarında oldukça karmaşıklaşmıştır. Devrimimizin en temel konularından biri olan küçük burjuvazinin devrimci olanaklarını belirleyecek bu konumun, küçük burjuvazi üstüne yapılacak bir çalışmada incelenmesi gerekir. Yalnız şunu belirterek geçelim ki, burjuvazinin, özellikle onun tekelci kesiminin günümüzde küçük burjuvazi üstüne yaptığı etki *iki* yönlüdür.

Bir yanda *geleneksel* küçük burjuvazi hızla erimekte, yoksullaşmakta, proleterleşmektedir. Bu durum, bu kesimde şiddetli tepkiler oluşturmaktadır. Öte yanda, aynen tekeldışı burjuva ile ilişkisinde olduğu gibi, bu eriyen geleneksel küçük burjuvazinin yerini yenisi ve tekelci kapitalizme yamalısı, bağımlısı almaktadır. Örneğin terziler kunduracılar yok olurken, "yan sanayici" küçük burjuvalar, vb gelişmektedir.

Bu iki yönlü etki, küçük burjuvazi içinde çok karmaşık ve çelişkili süreçler yaratmaktadır. Ama genelinde tekelci burjuvazinin bu kesimi üstüne olan etkisi, tekeldışı burjuvaziye olduğundan çok daha ağır ve bunaltıcıdır.

Tekeldışı Burjuvazinin İçindeki Çelişkilerin Yapısı

Tekeldışı burjuvazinin de içinde çelişkiler vardır. Küçük-orta işletme ayrımı, bu çelişkileri bir dereceye dek anlatabilir. Küçük kapitalistin ekonomik durumu daha oynak, daha güçsüzdür, kendisi küçük burjuvaziye hem ekonomik konum, hem kafa yapısı olarak oldukça yakındır. Orta kapitalist daha iyi durumdadır, v.b. Dediğimiz gibi, küçük-orta sermaye ayrımı, tekeldışı sermayenin içindeki çelişkileri bir dereceye dek açıklayabilir.

Türkiye'de kapitalizm *derinleştikçe*, hem kendi içinde, hem enternasyonal alanda *işbölümü* ve giderek *entegrasyon* ilerledikçe tekeldışı sermayenin iç çelişkileri de giderek onun *iç* ve *dış* tekelci sermayeye olan bağımlılığının yapısından kaynaklanmaktadır. Nasıl yerli tekelci burjuvazinin içindeki çelişkiler giderek daha fazla oranda emperyalizmin çelişkilerinin Türkiye'deki yansıması anlamını taşıyorsa, hu da öyledir. Emperyalizme bağımlı kapitalizm *derinleştikçe*, tekeldışı sermayenin içindeki çelişkiler giderek daha fazla oranda emperyalizmin ve yerli tekelci sermayenin içindeki çelişkilerin kendi düzeyinde bir izdüşümü olarak ortaya çıkmaktadır. Tekeldışı sermayenin içindeki çelişkiler giderek tekelci sermayenin çelişkilerinin tekeldışı düzeyde yeniden üretimi olmaktadır.

Biraz daha somutlayalım. Tekeldışı sermaye tekelci sermayeye bağımlıdır. Ekonominin genel işleyişi yanında bu bağımlılık, belirli tekeldışı işletmelerin alt sözleşmelerle ya da çeşitli başka yollarla belirli tekelci işletmelere bağlanması ile ortaya çıkar. Böylece bu belirli tekelci işletmeler arasındaki rekabet ve çelişkiler, onlara bağlanmış tekeldışı işletmeler arasında doğrudan yansır.

Tekeldışı sermayenin iç çelişkilerinin bu özelliği, onun *bir bütün olarak* tekelci sermayeye karşı direnişini giderek olanaksızlaştıran en önemli nedendir. Tekeldışı sermayenin giderek tekelci sermayenin "taban örgütü" olarak işlev görmesi süreci böylece, tekeldışı burjuvazinin tekelci burjuvaziye karşı direnişindeki *siyasal birliği* kırar, onun etkin bir toplumsal güç olarak işleyişini giderek ortadan kaldırır.

Burjuvazi-Emperyalizm İlişkileri ve Genel Değerlendirme

Tekeldışı olsun, tekelci olsun Türkiye burjuvazisi uluslararası kapitalist işbölümü içinde emperyalizme bağımlıdır. Bu bağımlılığın mekanizması, yerli burjuvazinin çeşitli guruplarını değişik biçimde etkiler. Yukarıda da değindiğimiz gibi, bu etkileyişde sermaye-işletme büyüklüğü herşey değildir. Bunun yanısıra başka ögeler de etkileyicidir.

Türkiye burjuvazisiyle emperyalizm ilişkileri, birbirine bir dereceye dek izdüşen *iki düzeyde* ele alınmalıdır. *Birincisi*, emperyalist sermaye ile tekeldışı ya da tekelcisi olsun yerli sermaye arasındaki çelişkiler genelinde egemen-yönetilen ilişkisi olarak ortaya çıkmaktadır. *İkincisi*, emperyalist sermaye ile yerli sermaye (tekeldışı ve tekelci) arasındaki çelişkiler, kapitalizm derinleştikçe artan oranda emperyalist sermayenin kendi çelişkilerinin yerli sermaye içinde yeniden üretimi olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye burjuvazisinin iç çelişkilerinin giderek büyüyen bölüğünün, emperyalizmin kendi çelişkilerinin yansıması oluşu, Türkiye burjuvazisinin yapısına, iç çelişkilerine ve emperyalizmle ilişkilerine, yeni, *üçüncü* bir boyut getirmektedir.

Birinci boyut, yerli burjuvazinin kendi içindeki güç hiyerarşisidir. Küçük-orta-büyük kapitalist, ya da tekeldışı-tekelci kapitalist ayrımları bu güç hiyerarşisinin anlatımlarıdır.

İkinci boyut, yerli burjuvazinin birinci boyuta yani kendi içindeki güç hiyerarşisine tutarlı olarak emperyalizmle olan ilişkisidir. Yerli tekelci burjuvazinin emperyalizmin işbirlikçisi (ki bu yerli tekelci burjuvaziyle emperyalizm arasında çelişki olmadığı anlamına gelmez), tekeldışı burjuvazinin emperyalizme (hiç olmazsa nesnel olarak) karşılığı ayrımı bu ikinci boyutun anlatımıdır.

Üçüncü boyut, yerli burjuvazinin iç çelişkilerinin giderek artan bölüğü emperyalist çelişkilerin yansıması olduğundan bu çeşit çelişkiler, küçük-orta-büyük kapitalistleri ya da tekeldışı ve tekelci kapitalistleri *dikey* olarak dilimler. Böylece, genel olarak yerli burjuvazi ve özel olarak da tekeldışı (liberal) burjuvazi iyice *heterojen* bir yapı kazanır.

Bu genelleme, bizce tüm geçiş kuşağı ülkelerinde ve az gelişmiş ülkelerde kapitalizmin ve devlet tekelci kapitalizminin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak değişik ölçülerde geçerlidir. Bu ülkelerin emperyalist sermayenin yeniden üretimi sürecinin içinde yer alması, uluslararası işbölümünde ve "sermayenin, emperyalist sermayenin hegemonyasında uluslararası yoğunlaşması" sürecinde, çok çeşitli bağımlılık bağlarını yanında getirir. Bu gelişimin *iki sonucu* vardır. *Birincisi*, yerli burjuvazinin elinde üretilen artık-değerin bir bölümünün emperyalist sermayeye transferidir, ki bu yerli hurjuvazi ile emperyalizm arasındaki *çelişkilerin ekonomik temelidir*. *İkincisi*, yerli tekeldışı burjuvazinin, ulusal burjuvazinin az gelişmiş ülkelerde tarihsel olarak ortaya çıktığı dönemdeki yapısından çok daha *varoluşu ile bağımlı* olmasıdır.

Bu söylediklerimizden çıkan sonuç şudur ki, *Türkiye'de tekeldışı burjuvazi "anti-emperyalist" bir toplumsal güç değildir*. Tekeldışı burjuvaziyle emperyalizm ve yerli tekelci burjuvazi arasında önemli çelişkiler vardır. Bunlar ortadan kalkmamıştır ve toplumsal yaşamda oynadıkları bir rol de vardır. Ne var ki, bu çelişkiler yerli tekeldışı burjuvaziyi artık emperyalizme karşı *kararlı*, etkin, *özerk*, ya da *bağımsız* bir güç olmaya götüremez.

Bu bölümü bitirmeden önce bir noktayı daha vurgulamak gerekir. Bizim söylediklerimiz, tekeldışı burjuvazinin tümü için bir genellemedir. Oysa tekeldışı burjuvazi heterojen bir guruptur. Tekeldışı burjuvazinin alt kesimlerinin, ekonomik yönden en güçsüz kesimlerinin, emperyalizme en az doğrudan bağlı kesimlerinin (ki siyasal sahnede sol sosyal-demokratlarca temsil ediliyorlar) konumu öteki kesimlere göreli olarak daha ileridir. Bu farklılığı devrimci durum ortamına oturtunca, tekeldışı burjuvazi içindeki ayrışmanın, çatışmanın kızışması ve siyasal sahneye yansıması sonucu doğar. Türkiye'de CHP içinde olanlar bu gelişimin yansımasıdır.

Tekeldışı burjuvazinin sözünü ettiğimiz heterojenliği ve bunun devrimci durum ortamıyla birleşmesi, tekeldışı burjuvazi içinden tekellere ve emperyalizme *gerçekten* karşı siyasal temsilciler ya da guruplar fırlatabilir. Ve bu guruplar, Marks'ın *Manifesto*'da değindiği gibi yaşanacak bir devrim sırasında halk sınıflarının siyasal ordusu içinde yer alabilir.

Ne var ki, bu "kayıtlar", tüm heterojenliği içinde, tekeldışı burjuvazinin herhangi bir kesiminin *gerçek* anti-emperyalist, *gerçek* anti-tekelci olduğu anlamına gelmez. Belirli bir toplumsal gurubun ekonomik ve toplumsal açıdan değerlendirilmesi ile o gurubun içinden az sayıda "dönek" çıkması birbiriyle çelişmez. Bu konuya daha sonra döneceğiz.

Şimdi en başa, oportünistlerin "ulusal burjuvazinin üstün yetenekleri" üstüne yaptıkları saptamalara dönelim ve kendi sıralamamızı yapalım:

1. Türkiye'de tekeldışı burjuvazi devrimci bir güç değildir, devrimci bir program uygulayamaz.
2. Türkiye'de tekeldışı burjuvazi gerçek bir halk hükümetinden, ileri demokratik düzenden yana değildir (ki bu, komünistlere göre devrimle gelecek düzenin adıdır).
3. Türkiye'de tekeldışı burjuvazi anti-emperyalist değildir (ki, bu Türkiye'nin bugününde temel olarak emperyalist ekonomik ilişkilerden bağımsızlık istemek demektir.)
4. Türkiye'de tekeldışı burjuvazi cephenin temel direklerinden olmadığı gibi, halk sınıflarının devrim için kurulacak cephesinde yer de almayacaktır.
5. Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin ileri demokratik halk devrimi iktidarını (ki komünistler bu iktidarı işçi-köylü devrimci demokratik diktatörlüğü olarak belirlemişlerdir) halk sınıflarıyla paylaşacağı görüşü de gülünçtür.

II

İLERİ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ VE TEKELDIŞI BURJUVAZİ

TKP'nin oportünist ve ortacı üst yönetiminin, liberal burjuvaziyi ileri demokratik düzenden, gerçek bir

halk iktidarından yana devrimci bir güç olarak gördüklerini ve de devrim için kurulacak "UDC"yi ve devrimden sonraki iktidarı onunla paylaşmayı düşündüklerini örnekleri ile görmüştük.

Oportünistler, hakkını verelim, bu anlayışlarıyla tutarlı bir siyasal çizgi izlediler. Liberal burjuvazi devrimden yüz çevirmesin diye savaşımı onun kabul edebileceği sınırlara hapsettiler. Liberal burjuvazinin "UDC'deki yerini alması" uğruna ödün üstüne ödün verdiler. Kuyrukçuluk bu tutumun sürekli siyaseti oldu. Devrimci zor kullanım, devrim, can güvenliği komiteleri gibi kavramlar, "serüvencilik" oldu. Lenin'in sınıf savaşımının en yüksek biçimi diye tanımladığı iç savaş, "kardeş kavgası" olarak ilân edildi.

Oportünistler bir yandan bu *suçları* işlerken, öte yandan kendilerini suçüstü yakalayan Lenincilere karşı aşağılık bir yalan ve fiziksel saldırı kampanyası ile yürüdüler. (Sökmedi!) 1932'den buyana kongre yapmamış (kardeş komünist partilerinin bu olaya bir türlü inanamadıklarını da belirtelim), bir partidir TKP. Yöneticilerinin hiçbiri örgütün *seçtiği* yöneticiler değildir. Daha 1960'ların ortalarına dek, şimdi MK dediğimiz organın adı "TKP Dış Bürosu" idi. (Ne oldu da MK'ya dönüştü, var mı bir bilen?) Hırsları yeteneklerinden çok önde giden bu oportünist yöneticiler eliyle, demokratik merkeziyetçiliğin de, Leninci disiplinin de hiçbir biçimde işleyemediği TKP'de Lenincilerin *ilk kez* olarak tutarlı Leninci disiplin anlayışını yükseltmelerinin adı "disiplinsizlik", "bölücülük" oldu.

Devrimimizin ana sorunu olan kent ve kır küçük burjuvazisini kazanma boylu boyunca önümüzde dururken, böyle yöntemlerle liberal burjuvazi "kazanma" en başa alındı.

Türkiye'de Tekeldışı Burjuvazi Devrimci Değildir

Oportünistlerin liberal burjuvaziyle bağlaşıklık konusunu başa almalarının nedeni, liberal burjuvaziyle tekelci burjuvazi arasındaki çelişkilerden kalkarak, "liberal burjuvazi devrimci bir güçtür, devrimde potansiyel bağlaşıklıktır" tezine varmalarıdır.

Atılım, "ulusal burjuvazi"yle, bazen de onun "sola açılan" kesimiyle cepheleşme için yaptığı binlerce yakarmanın birinde şöyle diyor: "Kendilerine sosyalist diyenlerden kimileri bu güncel soruna çok dar açıdan yanaşıyorlar. *Kimi zaman ayrışım yapmadan, burjuvazinin hepsini bir çuvala dolduruyorlar" (Atılım*, Mayıs 1975, "Bağlaşıklık Sorunu"). *Atılım*'ın dediği yanlışı yapanlar varsa (ki var) bu açık bir yanlıştır, sekterliktir. Ama *Atılım* ne yapıyor? Liberal burjuvaziyi o çuvaldan çıkarıp, halkın, devrimci güçlerin arasına katıyor. Bu da Menşeviklikttir.

Burjuvazinin tekelci ve tekeldışı kolları arasındaki çelişkileri unutmamak, bu iki gücü aynı torbaya sokmamak ayrı şeydir, bu gerçekten zıplayıp tekeldışı burjuvaziyi halkın devrim cephesine sokmak ayrı şeydir. Bizim hiçbir söylediğimizden burjuvazinin içindeki çelişkileri yok saydığımız sonucu çıkarılamaz. Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin devrimci bir güç olmadığını, ekonomik ve toplumsal açıdan özerkliğini, bağımsızlığını yitirmekte olduğunu söylemek, onu tekelcilerle aynı torbaya koymak değildir. Akla kara arasındaki gri tonları sorunudur. Liberal burjuvazinin devrimci bir güç olmadığı gerçeğinden kalkarak onu tekelci burjuvazi ve emperyalizmle aynı saymak, aralarındaki çelişkileri görmemek sekterlik, "solculuk" olur. Öte yanda, tekeldışı burjuvazi ile tekelci burjuvazi arasındaki çelişkilerden kalkarak liberal burjuvaziyi cepheye girecek bir devrimci güç olarak görmek de oportünizmdir. Halka ihanettir. *Atılım*'ın yaptığı işte bu ikincisidir.

Tekeldışı burjuvazi ve bağlaşıklık konusunda tek doğru tutumu Leninciler getirmektedir. Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *devrimci bir güç değildir*. Sömürgen bir sınıftır ve halk sınıfları içinde yer almamaktadır. Bu özelliklere sahip bir toplumsal kesim, devrimci güçlerin cephesine gelmez. Hayaldir. İstediğince yalvar yakar, onun devrimle işi yoktur, o devrime karşıdır. Hatta, devrimci durum derinleştikçe, halk sınıflarının saldırısı şiddetlendikçe, bu kesiminin giderek daha büyük bölümü *karşı-devrim* saflarına geçecektir.

Komünist Manifesto'da "Sınıf savaşımı çözümleyici ana yaklaştığı zamanlarda, egemen sınıf içinde, hatta baştan sona tüm eski toplum içinde süregiden çözülme, öyiesine şiddetlenip, belirgin bir karakter alır ki, egemen sınıfın küçük bir bölümü (sınıfıyla–İ.S.) bağlarını koparıp, geleceği elinde tutan sınıfa, devrimci sınıfa katılır" (Komünist Manifesto, *Seçme Eserler*, İngilizce basım, c.1, s.117) denir. Bu tarihsel yargı, Türkiye için de doğrudur. Ülke devrim anına yaklaştıkça, tekeldışı burjuvazinin çoğunluğu ve etkin siyasal güçleri karşı-devrim safına geçerken, bu arada küçük bir kıymık halk saflarına geçecektir. Ama bu gerçek ne genel yargıyı değiştirir, ne de komünistlerin tüm siyasetlerini bu kıymık üstüne kurmalarını gerektirir. Tekeldışı burjuvazi devrimci bir güç değildir, halk cephesinde yeri yoktur.

Türkiye'de Liberal Burjuvazi Demokrat Değildir

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi devrimci olmadığı gibi, demokrat da değildir. Bu gerçeği kavramanın devrimimiz açısından *can alıcı* önemi vardır.

Türkiye'de liberalizm ile demokratlığın ayrılığını anlayabilmek, hangi kesimlerin liberalizmi, hangi kesimlerin demokratlığı temsil ettiğini ve de bu kesimlerin siyasal özlemlerinin neler olduğunu yakalayabilmek gerekir.

Türkiye'de liberalizmi tekeldışı burjuvazi temsil etmektedir. Onun liberalizmi, tekeller karşısında nefes alabilme isteğinden doğar ve hem ekonomik, hem siyasal alanda daha iyi örgütlenmiş bir *kurallar sistemi* (yasalar vb) isteğinde somutlaşır.

Türkiye'de demokratlığı kent ve kır küçük burjuvazisi ile Kürt halkının en geniş bölümü temsil etmektedir. Onların demokratlığı, ezilen-sömürülen emekçiler olmalarından somutlaşır.

Türkiye'de tekeldışı burjuva liberalizminin demokratlıktan ayrılmış oluşunun *birinci* göstergesi, onun *emperyalist* siyasete olan gönüllülüğüdür. CHP, "dış pazarlara açılma" yoluyla Türkiye finans-kapitalinin çıkmazını çözebilmek için elinden geleni yapmıştır. Kıbrıs'ın bir bölümünü önce orduyla, sonra bankalar, şirketlerle istilâ etmek bu emperyalist siyasetin en çıplak göstergesidir. Bu konuda tekeldışı burjuvazi, gerici finans-kapital ile anlayış birliği içindedir. Demokrat güçler ise bu siyasete şiddetle karşıdır.

Tekeldışı burjuvazinin demokrat olmadığının *ikinci* göstergesi *emperyalizme karşı* tutumudur. Tekeldışı burjuvazi, emperyalizmin yurdumuzdaki ne ekonomik, ne askersel varlığına karşı değildir. CHP hükümetinin yaptıkları, üsler, IMF, ABD ve Alman emperyalizmiyle ilişkiler gibi konular akıllardadır. Demokrat güçler ise emperyalizmin yurdumuzdaki tüm varlığına şiddetle karşıdır.

Tekeldışı burjuvazinin demokrat olmadığının *üçüncü* göstergesi, tekellere, *finans-kapitale karşı olmayışı* (ve dolayısıyla faşizme karşı tutarlı bir savaşım vermekten uzak oluşu) ile beliriyor. Finans-kapitale karşı olmak ne anlama gelir? Tekelleri kaldırmak anlamına gelir. Tekeldışı burjuvazi tekelleri kaldırabilir mi? Kaldırırsa, teorik olarak, a) Serbest rekabetçi kapitalizme dönebilir (ki bu hem gerici, hem olamaz birşeydir), b) Tekelleri devletleştirir (ki bu daha da dev bir tekel yaratmaktan başka birşey değildir), c) Sosyalizme doğru yürür(!)

Tekeldışı burjuvazi görüldüğü gibi, Türkiye'de kapitalizmin ulaştığı aşama nedeniyle, ülkenin önünde duran ana düşmana karşı tutarlı bir ekonomik program önerebilecek konumda değildir. Oysa demokrat güçler tekellere kesin karşıdırlar ve proletaryanın öncülüğü altında devrimci bir program önerebilecek yetenektedirler.

Tekeldışı burjuvazinin demokrat olmadığının *dördüncü* göstergesi, ülkenin yaşamında *gerçek* bir demokrasiden yana olmayışıdır. TKP'nin yasak oluşu, ilerici örgütleri kapatışı, işçiye-devrimciye karşı polisi-jandarmayı sürmesi, faşist cinayet odaklarına dokunmayışı akıllardadır. En önemlisi, çıplak burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olan sıkıyönetimi getirmiştir. Demokrat güçler ise, faşizme yaşam hakkı tanımayacak, halk sınıflarının özgürce örgütlenebilecekleri gerçek bir demokrasiden yanadırlar.

Tekeldışı burjuvazinin demokrat olmadığının *beşinci* ama en önemli bir göstergesi *Kürt halkına* karşı şovenist tutumudur. Lenin, ulusal sorunda, şovenistliği, demokrat olmaya karşı en önemli engellerden biri olarak görür. Demokrat güçler, Kürt halkının kendi yazgısını özgürce belirlemesi hakkından yanadırlar, ulusal ezgiye şiddetle karşıdırlar.

Demokrat güçler, toplumumuzun geniş yığınlarını temsil ediyor. Lenin'in dediği gibi, bir demokrat yığın hareketlerinden korkmaz, ona inanır. Oysa tekeldışı burjuvazi de aynen tekelcisi gibi, yığın hareketlerinden ölesiye korkar. Bu da, Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin demokrat olmadığının *altıncı* göstergesidir.

Liberalizmle demokratlığın birbirinden ayrılması, Rusya'da Çarlığa karşı savaşıldığı, dolayısıyla liberal burjuvazinin belirli bir *ilericilik* taşıdığı bir dönemde, 1905'den başlayarak ortaya çıktı. Türkiye'de tekeldışı burjuvaziye karşı daha da olumsuz yanaşmamız gerektiğini akılda tuturak, Lenin'in şu sözlerini Türkiye için okuyabiliriz:

"Rus demokrasisi, liberalizmi demokrasiden *ayıran* derin sınıf kökenlerini tanımazsa, bunun bilincini *yığınlar* arasında yaymazsa, bu yolla liberallerin sallantılarını ve 'halkın özgürlüğü' davasına ihanetlerini nötralize etmeyi öğrenmezse, ciddi bir ilerleme kaydedemez. Bunsuz, kurtuluş hareketinin başarıları üstüne konuşmak anlamsızdır" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.19, s.304).

Tekeldışı Burjuvaziyle Uzlaşmalara Gidilemez mi?

Tekeldışı burjuvazinin "devrim için halk cephesi"nde yeri olmadığını saptamanın, tekelci burjuvaziyle arasındaki çelişkileri unutmak olmadığına yukarda değinmiştik. Burjuvazinin iki kolu arasındaki çelişkilerin devrimci cephe için önemi büyüktür. Ve tekeldışı burjuvazinin devrimci ve demokrat olmayışı, bu önemi azaltmaz. Komünistler Lenin'in aşağıdaki, çok önemli uyarısını kendilerine kılavuz almışlardır.

"Ülkemizde liberal burjuvazi karşı-devrim yolunu tutmuştur. ... Ancak, burjuva liberallerinin bu karşı-devrimci niteliğinden, onların muhalefetinin ve hoşnutsuzluğunun, Kara Yüz toprak beyleri ile çatışmalarının, ya da burjuvazinin değişik kesimlerinin kendi aralarındaki rekabetin ve savaşımın yeni bir kabarış sürecinde önemsiz olacağı sonucunu çıkarmak, büyük bir yanlış, gerçek Menşevizmin ters-yüz edilmişliği olur" (Lenin, c.15, s.276).

Emperyalizme ve tekellere karşı savaşımın belli somut noktalarında, belirli somut durumlarda, günün belirleyeceği biçimler ve derecelerde tekeldışı burjuvaziyle *sınırlı* ve *geçici* uzlaşmalar yapılabilir, yapılmalıdır. Sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi savaşımında ana düşman emperyalizm ve yerli finans-kapitaldir. Ana düşmana karşı savaşla işçi sınıfına küçük de olsa, anlık da olsa, geçici de olsa, bir yarar sağlayacak hiçbir uzlaşmayı Bolşevikler reddetmez. "Güvenilmez kimselerle de olsa, geçici bağlaşıklıklara girmekten korkanlar, ancak kendine güvenmeyenlerdir" (Lenin, c.5, s.362). Biz bu savaşımda Marks'ın dediği gibi, şeytanla da işbirliği yapmaktan çekinmeyiz. Yeter ki şeytanın bizi değil, bizim şeytanı aldattığımızdan emin olalım.

Tekeldışı burjuvaziyle yapılabilecek uzlaşmaların *sınırlı* ve *geçici* olması, altı kalın çizgiyle çizilmesi gereken ilkesel bir noktadır.

Burjuvazi içindeki tüm çelişkilerden yararlanmak, işçi sınıfına daha elverişli bir ortam yaratabilmek amacıyla tekeldışı burjuvaziyle *sınırlı* ve *geçici* uzlaşmalardan kaçınmamak komünistlerin görevidir. Ne var ki, böyle uzlaşmaların "anti-tekel, anti-emperyalist" bağlaşıklık içinde bir anlamı yoktur. Tekeldışı burjuvazi ile yapılabilecek böyle geçici ve sınırlı anlaşmaları, ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirmekle görevli "anti-tekelci, anti-emperyalist" bağlaşıklık olarak değerlendirmek oportünizmin en açık yansımasıdır.

Rusya Devrim Tarihinde Liberal Burjuvaziye Karşı Tutum Sorunu

Tarih, geçmiş işçi sınıfı hareketlerinin arşivleri, yanılgılardan korunmaya yaramazsa neye yarar? Hem kendi yanlışlarından, hem başkalarının yanlışlarından ders çıkarmayana lider değil, şarlatan denir.

Rusya devrim tarihinde Bolşevizm-Menşevizm ayrımının altında yatan en önemli sorun liberal burjuvaziye tutum ve proleter hegemonyası olmuştur.

Rusya'da burjuva demokratik devrim süreci 1900'lerin başından Şubat 1917 devrimine dek sürmüştür. Bu dönemde RSDİP'de iki stratejik plan öne sürülmüştür. Plehanov ve Martof'un 1905'de getirdiği Menşevik plan ve Lenin'in yine 1905'de getirdiği Bolşevik plan.

Menşevik strateji, liberal burjuvaziyle proletarya arasında koalisyon ve de, devrim burjuva devrimi olduğundan, liberal burjuva hegemonyası önermelerini

taşımıştır. Her iki nedenle de *gerici* bir strateji olmuştur.

Lenin'in *İki Taktik* yapıtında getirdiği Bolşevik strateji köylülükle proletarya arasında koalisyon ve de, liberal burjuvazi burjuva-demokratik devrimini tam utkuya götüremeyeceğinden, proleter hegemonyası önermelerini taşımıştır. Her iki nedenle de gerçek *devrimci* bir strateji olmuş ve sonraki olaylarla doğruluğu kanıtlanmıştır.

Rusya'da sosyalist devrim süreci Şubat 1917 devriminden Ekim sosyalist devrimine dek sürmüştür. Bu dönemde Sovyetler içinde iki stratejik plan öne sürülmüştür. Menşeviklerin ve Sosyalist Devrimcilerin, son biçimini Eylül 1917'de toplanan Demokratik Konferans sırasında alan planı ve Lenin'in Nisan 1917'de yayınlanan *Nisan Tezleri*'nde getirdiği Bolşevik plan.

Menşevik strateji işçi-köylü-asker bağlaşıklığını somutlayan Sovyetler'in iktidardan uzaklaştırılması ve devletin liberal burjuvazi eliyle burjuva diktatörlüğüne dönüşmesi önermelerini taşımıştır. "Tüm iktidar Kurucu Meclise", bu stratejinin belgisi olmuştur.

Bolşevik strateji, işçi-yoksul köylü bağlaşıklığı, burjuvazinin iktidardan uzaklaştırılması ve proletarya diktatörlüğü önermelerini taşımıştır. "Tüm iktidar Sovyetlere", bu stratejinin belgisi olmuştur.

Görüldüğü gibi, hem burjuva demokratik devrim sürecinde, hem sosyalist devrim sürecinde Menşeviklerin yaptığı *gericilik* olmuştur, ve de *bunun altında liberal burjuvaya karşı tutum yatmıştır.*

Bizim Menşeviklerimize gelince, onların yaptıkları da, değişik bir tarihsel ortamda, değişik bir devrim aşamasında ama aynı gericiliktir. Rusya'da Menşevikler, burjuva demokratik devriminde liberal burjuvazi ile bağlaşıklık önerirken, Türkiye'de Menşevikler, amacı ekonomideki (tarımın genel durumu) ve üst yapıdaki (Çarlık) feodal kalıntıları yıkmak, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek olan burjuva demokratik devriminde liberal burjuvazi ile bağlaşıklık önerdikleri için Menşevik oluyorlar. Onların Türkiye'de bilmem kaçıncı kopyaları, kapitalizmin en gelişkin biçimi olan tekelci-kapitalizme karşı, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devriminde liberal burjuvaziyi vazgeçilmez bağlaşıklık düzeyine yükseltecekler, onlara devrimci denecek öyle mi? Onlar da katıksız Menşeviktir. Bir farkla. Marks'ın dediği gibi ilk yanlış acı bir durumdur, trajedidir, ama aynı yanlışı ikinci kez yinelemek güldürüdür, zavallı bir güldürüdür.

İleri Demokratik Halk Devriminde Tekeldışı Burjuvaziye Karşı Tutum Sorunu

Tekeldışı burjuvaziyi farklı değerlendiriş, oportünistlerle Leninciler arasında yalnızca ileri demokratik halk devrimini gerçekleştirecek güçler konusunda farklılık getirmiyor. Liberal burjuvaziye karşı *tutum* konusunda da temel bir farklılık getiriyor.

Oportünizm, liberal burjuvaziyi devrimci bir güç olarak gördüğü için onu hem halk sınıflarının cephesine katıyor, hem de onu "ilerletmek" için göbeği çatlıyor. *Atılım*, "ulusal burjuvazinin bütün ileri, demokratik, anti-emperyalist adımlarını desteklemek, onları daha ileriye götürmeye çalışmak, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in öğrettikleri arasındadır. Ulusal burjuvazi ile demokratik, anti-emperyalist konkre hedefler için bağlaşıklıklar kurulabilir ve ortak cephe politikasının başarısı uğrunda kompromilere de gidilebilir" ("Burjuva İdeolojilerine Karşı Aralıksız Savaş", *Atılım*, Mart 1974) diyor.

İ. Bilen, 1977'de yapılan TKP Konferansında "(CHP'ye—İ.S.) bu yolda adımlar attırmak, ulusal burjuva kesiminin yalpalamalarını kırmak *ona saldırmakla olmaz"* (*TKP Konferansı*, s.30) diyor (abç).

Yine İ. Bilen, 1978'deki MK Plenumunda, "CHP' ye karşı TKP'nin uygulayageldiği esnek politika doğrudur. Lenin, komünistlerin en küçük olanaklardan, burjuvazinin sallantılarından yararlanması, devrimci hareketin çıkarına *ona bir adım ileri attırması gerektiğini* öğüt verir" (*TKP Plenum Raporu*, s.21) (abç) diyor.

Yukarıdaki alıntılardan üç fikir çıkıyor. Birincisi, burjuvazinin içindeki sallantılardan, çatlaklardan yararlanma fikridir ki doğrudur. İkincisi, liberal burjuvaziyi cephe içinde düşünmektir ki yanlışlığını daha önce görmüştük. Üçüncüsü, liberal burjuvaziye '*yapıcı yanaşma*'dır ki, ona da şimdi değinelim.

Üçüncü Program ve Görevlerimiz adlı kitapçıkta Lenin'in bu "yapıcı yanaşım"ı nerede öğütlediğini sormuş ve "işte o noktada işin içine artık iyice yüzgöz olduğumuz çarpıtma giriyor. Lenin'de öyle bir anlayış yoktur" (*Üçüncü Program ve Görevlerimiz*, 3. basım, s.40) demiştik. Aradan çok zaman geçti, oportünistler hâlâ sorumuzu yanıtlayamadılar!

Yanıtlayamayacaklardır. Onun için konuyu geliştirme görevini yine biz üstlenelim ve kaldığımız yerden sürdürelim. Yukarda verdiğimiz alıntının sonunu şöyle bağlamıştık:

"Lenin'de öyle bir anlayış yoktur. Tersine, her sallantıdan yararlanma ve burjuvazinin her çeşidinden kendini *soyutlama* anlayışı vardır. Liberal burjuvazinin kabul edebileceği belgiler yükseltme, liberal burjuvaziyle bağlaşıklık olabilsin diye savaşım hedeflerini geride tutma Menşevikliktir. Liberal burjuvazinin kabul ettiği belgileri bırakıp, hemen daha ileri belgileri yükseltme, onun geldiği yerden ilerisini savunma, ve böylece liberal burjuvazinin gerçek yüzünü, nefessizliğini emekçilere sergileme Bolşevikliktir.

"Liberal burjuvazi, 'yapıcı yanaşma' ile, 'ileri adım attırma' anlayışıyla, Konferans Raporundaki '(CHP'ye—İ.S.) bu yolda adımlar attırmak, ulusal burjuva kesiminin yalpalamalarını kırmak, ona saldırmakla olmaz' anlayışıyla ileri adım ATMAZ. İki yıldır ileri adım attırmaya uğraştığınız CHP, ileri adım attı mı?" (agy, s.40).

Lenin, liberal burjuvaziyle bağlaşıklık konusunda oportünist ve Leninci yaklaşımı *İki Taktik*'de şöyle koyuyor: "İkisinden biri baylar: Ya ardıcılsız, bencil ve korkak burjuvaziye *karşın* halkla birlikte devrimi yürütmeye çalışarak Çarlık üzerinde tam zafer kazanacağız, ya da bu 'karşın'ı bir kenara bırakıp, burjuvazinin 'uzaklaşmasından' çekineceğiz ve proletarya ile halkı bu ardıcılsız, bencil ve korkak burjuvaziye peşkeş çekeceğiz" (Lenin, c.9, s.97).

Her aşamada liberal burjuvazinin sahtekârlığını, nefessizliğini halka gösterme, etkisini kırma taktiği Şubat 1917 devrimine dek ana taktikti.

Örneğin Lenin liberal burjuvaziye karşı alınması gerekli devrimci tutumu 1907'de şöyle yineliyordu:

"Kadetler bir liberal burjuva partisidir. Bu sınıfın ekonomik konumu, onun bir köylü utkusundan ve işçi sınıfı dayanışmasından *korkmasını* getirir. Bu da, halk yığınları hızla sola kaydıkça Kadetlerin kaçınılmaz olarak ve hiç de raslantısal olmayan bir biçimde hızla sağa kayma, gericilikle uzlaşma eğilimlerini açıklar. Duma'nın dağıtılmasından sonra proletaryanın, köylülüğün ve yoksul kent küçük burjuvazisinin şiddetle sola kaymaları ve devrimcileşmeleri, Kadetlerin de şiddetle sağa kaymalarını sağlayan, raslantı değil, ekonomik bir zorunluktu. Ancak küçük burjuva, ya da siyasal cahil buna üzülebilir, ya da bu süreci değiştirmeye, durdurmaya çalışabilir.

"Biz Sosyal-Demokratların (komünistlerin—İ.S.) değişik bir görevi vardır — yığınların Kadetlerin etkisinden kurtulmasını hızlandırmak. Bu etki geleneklerle, eski bağlarla ve liberallerin etkinliğiyle, küçük burjuvazi üzerinde ekonomik egemenliğiyle, burjuva aydınları, liberal memurlar olarak rolleriyle sürdürülmektedir. Yığınlar *kendi* çıkarlarının ne olduğunu ne denli çabuk kavrarlarsa, liberallerin yığın hareketine beslediği düşmanlığı o denli çabuk kavrayacak, kendilerini liberallerden siyasal olarak o denli çabuk uzaklaştıracak, ve çeşitli demokratik, devrimci örgüt, sendika ve partilere gireceklerdir" (Lenin, c.12, s.180).

Görülüyor ki, liberal burjuvaziye karşı "yapıcı tutum", Leninizmde olmayan, Lenin'in öğretmediği birşeydir, sahtekârlıktır. Komünistlerin liberal burjuvaziye karşı taktiğinin *birinci* ve temel yönü onu halk sınıflarından *soyutlamaktır.*

Komünistlerin, işçi sınıfının tekeldışı burjuvaziye karşı taktiğinin *ikinci* yönü, onu ana düşman olan tekelci burjuvazi ve emperyalizmden *tarafsızlaştırmaktır.* Burjuvazinin içindeki en ufak, en anlık çelişkilerden bile yararlanmaya, tekeldışı burjuvazinin ana düşmanla aynı safta durmasını önlemeye çalışmak. Tekeldışı burjuvaziyle yapılacak sınırlı ve geçici uzlaşmaların bir de böyle bir anlamı vardır (Lenin, c.19, s.304).

Böylece, işçi sınıfının liberal burjuvaziye karşı taktiğinin iki yönünü de görmüş oluyoruz. Birincisi, onu halk sınıflarından soyutlamak. İkincisi, onu ana düşmandan tarafsızlaştırmak. Bunların ikisi de *aynı taktiğin* iki yönüdür.

Özetlemek gerekirse, *ekonomik özü* emperyalizme, iç ve dış tekellere karşı, *siyasal özü* finans-kapital gericiliğine, faşizme ve ulusal zulme karşı olan halk sınıflarının cephesinde, İLERİ DEMOKRATİK HALK CEPHESİ'nde liberal burjuvazinin yeri yoktur. Ona uygulanacak siyaset, ana düşmanla halk güçleri arasındaki savaşımda *tarafsızlaştırma* siyasetidir.

Türkiye devrim hareketinin önündeki yol açıktır. Gözlerimizi devrimci potansiyel taşıyan köylüye, kent emekçisine, Kürt halkına çevirecek, onları işçi sınıfının bayrağı altında birleştirip devrime yürüyeceğiz.

***

Türkiye'de ekim sonu-kasım başından buyana dağıtılmakta olan *'Sol' Oportünist Fraksiyoncu Akımla İdeolojik-Politik Savaşın İlk Çerçevesi* adlı tarihsiz(!) TKP MK bildirisine doğrudan söylenecek de birkaç şey var.

Önce bu bildirinin 6. maddesini okuyalım.

"(*İşçinin Sesi* hareketi—İ.S.) sınıfsal bağlaşıklığı, politik güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin karşısına koyuyor. İkincisini tümden yadsıyor. Orta katmanlarla, ulusal, tekelci olmayan burjuvazi ile eylem ve cephe birliği olasılığını görmüyor. Böylelikle, bağlaşıklık, cephe sorununu daraltıyor, ya da atlıyor".

Ne kadar kaba bir çarpıtma değil mi? Bu kişiler yıllardır bu işi yapıyorlar, daha bir türlü demagojilerini rafine edemediler, inceltmediler. Genel cephe sorunları yazımızın kapsamına girmediği için birer cümleyle geçeceğiz.

Birincisi, nerede sınıfsal bağlaşıklığı siyasal güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin karşısına koymuşuz? Nerede? Gösteremezseniz, sizlere çapsız yalancılar diyeceğiz.

İkincisi, siyasal güçler arasındaki eylem ve cephe birliğini tümden yadsıdığımızı nereden çıkarıyorsunuz? Gösteremezseniz sizlere çapsız yalancılar diyeceğiz.

Bu yargıya, "TİP-TSİP-CHP-TKP" tekerlemesine karşı oluşumuzdan varıyorsanız, bu garip bir mantık olur. Evet, biz işçi sınıfının, küçük burjuvazinin pasifist ve parlamentarist temsilcileriyle ve tekeldışı burjuvaziyle cepheleşmesi fikrine karşıyız. Bunun *iki* nedeni var: Bir kez tekeldışı burjuvazi, yapısı gereği, devrimci güçlerin devrim için olan cephesine gelmez. Gelirse de, o, devrimci bir cephe olmaz. Küçük burjuva sosyalistlerine gelince, barışçıl bir dönemde buna karşı olunmayabilirdi (hele ki TİP' in kadrosu TKP'li oportünistlerden daha ciddi ve ilkeli bir kadrodur). Ya da bugün onlar savaşımı pasifleştirici, yığınları düzene entegre edici tutumlarını bırakırlarsa yine *hiçbir* itirazımız kalmaz.

Sorun şuradadır: Toplumsal düzeyde işçi sınıfının bağlaşıkları bellidir. Ama siyasal düzey toplumsal düzeyin aynadaki izdüşümü gibi belirmez. Oldukça karmaşık ve kendi içinde göreceli bağımsızlığı olan çeşitli süreçler işler. Sorun, siyasal düzeyde bağlaşıklara bakarken (partilere, guruplara, vb.) bunların hangisinin, sınıfsal düzeydeki çıkarları en doğru ve ileri biçimde yansıttığıdır. Türkiye'de devrimci durum yaşanıyor. 1978'de 1000, 1979'da 2000'e yakın kişi öldürüldü. Devrimci durumda, halk sınıflarının çıkarı, öldürücü darbeye hazırlanmakta, savaşmaktadır. Bu nedenle devrimci durumda, savaşabilecek bir programa sahip olan ve *fiilen* savaşan güçlerle bağlaşıklık yolları aranır. Çünkü temsil ettikleri sınıfların çıkarlarını en iyi onlar dile getiriyor demektir. Devrimci durumda, biz, küçük burjuvazinin pasifist siyasal güçleriyle değil, *devrimci siyasal güçleri* ile bağlaşıklık yolları arıyoruz. Türkiye'de küçük burjuvazinin savaşan, hergün ölü veren, devrimci-demokrat temsilcileri vardır. Gözlerimizi onlara çevirelim.

Görülüyor ki, biz "TİP-TSİP-CHP-TKP" tekerlemesine karşı çıkmakla, siyasal güçler arasındaki *her* eylem ve cephe birliğine karşı çıkmış olmuyoruz. Siyasal güçlerin *bu* birliğine karşı çıkmış oluyoruz.

Üçüncüsü, orta katmanlarla eylem ve cephe birliği olasılığını görmediğimizi nereden çıkarıyorsunuz? Gösteremezseniz, sizlere çapsız yalancılar diyeceğiz. Orta katmanlar küçük burjuvazidir. Ve biz küçük burjuvaziyi kazanmayı, onunla bağlaşıklığı devrimin utkusu için temel sorun olarak değerlendiriyoruz.

Dördüncüsü, ulusal, tekelci olmayan burjuvazi ile cephe birliği olasılığı görmediğimize gelince, işte burada doğrusunuz!

Son söz olarak *doğru* söylediğiniz bir başka noktayı da biz ekleyelim:

"...TKP ile bazı sosyalist partiler arasında hemen hemen fikir ayrılığı yoktur" ("Legal Sosyalist Akımlar ve TKP", *Atılım*, Eylül 1976).

Barış Savaşımının Anlamı

Haydar Çelik

Ülkemizde yaşadığımız yüksek düzeydeki sınıf savaşımı ve devrimci durum, her konunun olduğu gibi barış konusunun da doğru değerlendirilmesini gerektiriyor. Barış konusunda yığınlara pasifizmi aşılamaya çalışan küçük burjuva, oportünist ve ortacı görüşlere karşı Leninci görüşleri koymayı zorunlu kılıyor.

Günümüz dünya koşullarında barış hareketinin içeriğini doğru belirleyebilmek için, yaşadığımız çağın özelliklerini iyi anlamış olmak gerekir. Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Başta, devrimci merkez Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkelerin her alanda ilerledikleri, kapitalist zincirin zayıf halkalarında gerçekleşen devrimlerle yeni ülkelerin sosyalist topluluğa katıldıkları bir çağdır.

Çağımızın ana çelişkisi güçlenen sosyalist sistemle, gericilik ve karşı devrim merkezi emperyalizm arasındadır. Ekonomik, siyasal, ideolojik alanlarda iki sistem arasında yürütülen savaşımda sosyalizm dev adımlarla ilerliyor. Sosyalizm ilerledikçe çelişkiler derinleşiyor ve keskinleşiyor. Bu durum, zayıf halkaların, emperyalist zincirden koparak sosyalizme geçişlerini hızlandırıyor. Sosyalist sistemi nitel ve nicel olarak güçlendiriyor. Sosyalizmin sonul utkusunu daha da yakınlaştırıyor.

Sosyalizmin güçlenmesi emperyalist saldırganlığın önüne geçici, barışı koruyucu büyük bir etkendir. Ancak emperyalist saldırganlığı ve savaş tehlikesini henüz ortadan kaldırmıyor.

Savaş emperyalizmin ürünüdür. Emperyalizmin yeni pazarlar elde etme, bir emperyalist ülkenin ötekilerin rekabetini kırma, siyasal ve ekonomik boyunduruğu altında tuttuğu ülkelerde egemenliğini sürdürme siyasetinin şiddet araçları ile sürdürülmesidir.

Öte yanda kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası nedeniyle sosyalizm tüm dünyada aynı anda utkuya ulaşmadı. Büyük Ekim Devrimi ile başlayan devrimler tek tek ülkelerde utkuya ulaşıyor. Bu durum, sosyalizme geçiş çağında, iki sistemin birarada yaşamasını gerektiriyor. Bu da iki sistem arasında yalnızca çelişkileri derinleştirmiyor. Emperyalist burjuvazinin utkan sosyalist ülkeler halkına ve bağımsızlık ve sosyalizm için savaşan halklara karşı saldırı, karşı devrim isteğini de içinde barındırıyor. Bu nedenle emperyalizmin varlığı savaş tehlikesinin sürmesi demektir. *Savaş tehlikesi, ancak emperyalizm ortadan kaldırıldığı zaman yok edilebilir.* Ancak sosyalizmin sonul utkusunun gerçekleştiği bir dünyada kalıcı bir barış sağlanabilir.

Günümüzde barış savaşımı, emperyalizmin saldırganlığına karşı barışı korumak ve yeni bir dünya savaşı tehlikesini önlemek amacı taşıyan *demokratik* bir savaşımdır. Emperyalizmin dünyayı yok edecek güçte nükleer silahlarla donanmasına ve saldırganlığına karşı bir savaşım olması niteliğiyle,*özünde anti-emperyalist* bir savaşımdır.

Barış için savaşımın en önemli *nesnel* hedefi, dünya devriminin ilerletici gücü, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist sistemin güvenliğini sağlamak, kesintisiz bir süreç içinde gelişerek kapitalizmi her alanda geçmesine elverişli barışçıl gelişme koşullarının sürmesini gerçekleştirmektir.

Savaşın kaynağı emperyalizmdir. Savaş tehlikesi, ancak emperyalizm ortadan kaldırıldığı zaman yok edilebilir.

Sosyalist sistem güçlendikçe barışı sürdürme olanağı da o ölçüde artacaktır. SBKP Genel Sekreteri L.İ. Brejniyef, SBKP 25. Kongresi'nde okuduğu MK raporunda bunu şöyle belirtiyor: "Yumuşamayı, barışcıl sosyalist ve komünist kuruculuk için daha uygun koşullar yaratma yolu olarak gördüğümüz gerçeğini gizlemiyoruz. Yalnızca bu bile, sosyalizm ve barışın ayrılmaz olduğunu gösteriyor".

Az ve orta derecede gelişmiş ülkeler açısından barış savaşımı, bu ülkelerde devrim hareketinin kırılmadan gelişmesini, emperyalizmin karşı devrim girişimlerini etkisizleştirme koşullarını yaratır. Karşı devrim ihracını giderek güçleştirir.

Emperyalist ülkeler işçi sınıfı açısından da barış savaşımı, sınıf savaşımı için daha elverişli koşulların ortaya çıkmasını sağlar. Barış savaşımı, silahlanmaya, militarizme karşı savaş, işçi sınıfının kendi emperyalist burjuvazisine karşı yürüttüğü sınıf savaşıyla doğrudan bağlıdır.

Emperyalist saldırganlığa ve savaş tehlikesine karşı barışı savunurken, tüm savaşlar aynı biçimde değerlendirilemez. Savaşların sınıfsal niteliğini, hangi sınıfların yürüttüğünü ve siyasal hedeflerini gözönüne almadan tüm savaşlara karşı çıkmak *gericilik* olur. Bu açıdan haksız savaşlarla haklı savaşları ayırmak gerekir. Emperyalist saldırganlığa karşı sosyalizmi savunma savaşı, ulusal baskıya karşı yürütülen devrimci savaş, bir ülke proletaryasının burjuvaziyi yıkmak için yürüttüğü savaş, yani iç savaş gibi savaşlar *haklı savaşlardır.*

Ülkemiz açısından iç savaş üzerinde önemle durmak gerekir. "İç savaş da herhangi bir savaş kadar savaştır. Sınıf savaşını kabul eden bir kimse, her sınıflı toplumda doğal ve belli koşullar altında sınıf savaşımının uzantısı, gelişmesi ve yoğunlaşması olan iç savaşları kabul etmemezlik edemez" (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.23, s.78) Bu nedenle barış savaşımı bir ülke içinde sınıfsal barışa indirgenemez.

Barış hareketi özünde anti-emperyalist bir harekettir demiştik. Ancak bir ülkenin toplumsal ve siyasal ortamına göre değişik nitelik ve hedefler taşır.

Sosyalist ülkeler için barış hareketinin hedefi, en başta, yeni bir dünya savaşını önlemek ve sosyalizmin kapitalizmi heralanda geçmesine en iyi olanak sağlayacak barışçıl gelişme koşullarını sürdürmektir. Ama sosyalist ülkelerin barış içinde birarada yaşama ilkesi hiçbir zaman kapitalizmle uzlaşmak demek değildir. Barış içinde birarada yaşama ilkesi bir yandan sıcak savaşı engellediği gibi öte yandan kapitalizme karşı geniş kapsamlı bir saldırı ve keskin ekonomik, siyasal ve ideolojik bir savaşımı içerir. Sosyalist devletlerle, kapitalist devletlerin barış içinde birarada yaşaması ideolojik savaşımın yadsınması demek değildir. Devrimci savaşların olabileceğini yadsımak demek de değildir. Tersine Marksist-Leninistler, halkları emperyalist baskıdan kurtarmayı amaçlayan bu çeşit savaşları her zaman desteklerler. Sovyetler Birliği'nin Afrika'da Etyopya ve Angola devrimcilerine verdiği büyük özverili yardımlar son zamanların en somut örneğidir.

Türkiye emperyalist sistem içinde olan bir ülkedir. Emperyalizmle işbirliği içinde bulunan tekelci burjuvazi, ülkemizi emperyalizmin silah deposu haline getirdi ve emperyalizmin kışkırtması ile militarizm de büyük bir güç haline geldi.

Öte yanda ülkemiz sınıf savaşımının yüksek düzeylerde olduğu, devrimci durumun yaşandığı bir ülkedir. Emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi işçi sınıfımızın sosyalizm için savşımını, önderlik ettiği antiemperyalist, anti-tekelci, anti-faşist savaşı ezmeye, faşizmi getirmeye çalışıyor. Bu durumda ileri demokratik halk devrimi yolunda ana düşmanın, barış savaşımında da ana düşman olduğunu sergilemek için çok daha geniş olanaklar vardır. Devrimci durumda barış savaşımı ile devrim savaşımı arasındaki bağ, olağan dönemlerden çok daha yakın, somuttur.

Türkiye Barış Derneği Merkez Yürütme Kurulu üyesi Bedir Aydemir'in belirttiği gibi, ülkemizin emperyalist sisteme en başta "askersel bağını zayıflatmak için verilen savaş, onu kırmak için verilecek ileri demokratik halk devrimi savaşına yığınları hazırlayan genel demokratik bir savaş" olmalıdır (*İşçinin Sesi,* sayı 109-110, s.4). Tersini savunmak yığınlara pasifizm aşılamaktan başka birşey değildir.

Oportünist ve ortacılar tam da tersini yapıyorlar. Sık sık barış propagandası, Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin barış savaşımı çalışmalarının propagandasını yapıyorlar. Ancak bu gerçekleri koyarken, ülkemizdeki barış savaşımının, sınıf savaşımı temelindeki hedeflerini koymayarak barışı kendi içinde bir amaç durumuna getiriyorlar. Sonuçta oportünistlerin yaptığı, somutta (açıktan söylemeseler bile) barışı sınıflar arası barışa dönüştürmektir.

TKP yönetiminin oportünist ve ortacı kesimleri Lenincilere saldırılarında bunu açıkça ortaya koyuyorlar. Tarihsiz MK Bildirisi *İşçinin Sesi* için şöyle diyor: "Sosyalist ülkelerin barış içinde yanyana yaşama politikasıyla Türkiye'deki sınıf savaşımının diyalektiğini atlıyor".

Bu ne anlama geliyor? *İşçinin Sesi* Türkiye'de devrimci durumun varlığını duyuruyor ve herşeyi devrimle bağlıyor. İşçi sınıfına devrim propagandası yapmak, Türkiye'nin kaçınılmaz olarak iç savaştan geçerek devrime varacağını söylemek, iç barışı ve bunun sonucu olarak bölgede barışı tehlikeye sokuyor. Bu da sosyalist ülkelerin barış içinde birarada yaşama siyasetine ters düşüyor. Bu mu?

Bir kez daha önce de belirttiğimiz gibi, sosyalist ülkelerin barış içinde birarada yaşama siyaseti devrimci savaşların olabileceğini yadsımak demek değildir. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler bunu pratikte her zaman kanıtlıyorlar.

İkincisi bölgemizde barışı tehlikeye atar diye Türkiye'deki devrimci güçler devrim yapmayacak mı? Öyleyse hiçbir zaman devrim için savaş yürütmememiz gerekir. O zaman kendimize komünist sıfatını neden yakıştırıyoruz?

Türkiye'de barış savaşımının görevi devrime güç vermektir.

Üçüncüsü, devrim propagandası iç barışı tehlikeye sokacaksa barış hareketinin ülke içinde sınıfsal barışı da kapsaması gerekir. Bu da sınıf savaşımını reddetmek anlamına gelir.

Lenin "...oportünistler her zaman barışcıl sosyalizm hülyalarını kurmaya hazırdır. Ancak onları devrimci sosyal demokratlardan (komünistlerden — İ.S.) ayıran temel şey şudur ki onlar güzel geleceği başarabilmek için keskin sınıf savaşımları ve sınıf *savaşları* gerektiğini düşünmeyi reddederler" (Lenin, c.23, s.79). Bizim oportünistlerin durumu da budur.

Komünistler hiçbir sorunu sınıfsal olmayan açıdan değerlendirmezler. Yaşadığımız devrimci durum koşullarında barış hareketinin sınıfsal değerlendirmesi onun devrim hareketine bağlanmasını gerektirir.

TÜRK-KÜRT HALKLARI BİRLEŞİN!

Oportünizm Burjuva Ulusçuluğundan Kurtulamıyor

Kamber Yiğit, İzmir

"Türkiye'de bugün Kürt ulusal kurtuluş hareketi ile proletaryanın sosyalizm için yürüttüğü savaşın tek bir yumruk olarak egemen sınıflara karşı birleşmesinin nesnel koşulları vardır. Proletarya devriminin utkusu Kürt ulusunun gerçek özgürlüğe kavuşması da bu birliğin hayata geçirilmesiyle ayrılmaz biçimde bağlıdır. Bunu başarabilmenin yolu, Türk komünistler için oportünizme karşı amansız, ödünsüz savaşmaktan, Kürt halkının güvenini kazanmaktan geçer" (*İşçinin Sesi*, sayı: 96, s. 4).

Oportünizm, bu su götürmez gerçeği, "Kürtlere yağ çekmek" biçiminde nitelendirecek kadar bayağılaştı. Oysa önümüzde duran görev açık: Kürt ulusunun güvenini kazanmak. Bu da ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkını, yani siyasal yönden ayrılma hakkını amasız, ikircimsiz savunmaktan geçer. Bu, oportünistlerin yaptığı gibi, Kürt ulusunun yazgısını özgürce belirleme hakkını, eşit haklara sahip olması düzeyine indirgemekle olmaz.

"Yalnız ulusların genel olarak eşitliği değil (bunu Kokoşkinler de destekliyor) fakat aynı zamanda uluslara yazgılarını belirleme hakkı...

"...Bütün uluslara, yalnız genel olarak eşit haklar tanımak değil, aynı zamanda devlet konusunda da eşit haklar, yani yazgısını belirleme, ayrılma hakkı tanımak" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.20, s.453-454) diyor Lenin.

Devlet sınırlarını söz konusu etmeden ulusların haklarını savunmak, burjuva ulusçuluğundan çok farklı değildir.

"...ezilen ulusların kurtuluşu siyasal alanda çifte bir dönüşümü içerir: 1. Ulusların tam eşitliği. Bu ... belli bir devletin içinde olup bitene ilişkindir; 2. Siyasal ayrılma özgürlüğü. Bu, devlet sınırlarının ayrılmasına ilişkindir" (Lenin, c.22, s.322).

Burjuva ulusçuluğu proletarya hareketinin önünde duran ve aşılması gereken baş belâsı engellerden biridir. Üstelik tarihsel açıdan yüzyılların geleneğini taşıyan, azgın ezen ulus şovenizminin yaygın olduğu Türkiye'de proletaryanın enternasyonalist ruhta eğitimi ayrı bir önem taşıyor. Proletarya enternasyonalizmine bağlılığın bir ölçütü de *kendi* ulusunun ezdiği, baskı altında tuttuğu ezilen ulusun siyasal açıdan ayrılma hakkını savunmaktır. Bu konuda görevlerini yerine getirmeyen komünist partileri enternasyonalist değildir. Proletaryanın enternasyonalist ruhta eğitimi için Kürt ulusunun siyasal ayrılma hakkını savunmak gerekiyor. Bu Kürt ulusal hareketindeki burjuva ulusçusu eğilimlerin etkisini kırmada da temel taştır. Bu soruna ne denli ilkesel yaklaşırsak, ne denli ikircimsiz olursak, Kürt ulusal hareketi, o ölçüde proleter harekete yakınlık duyacaktır.

Lenin söyle yazıyor: "Ezen ulusların proletaryası her burjuva barışseverinin tekrarlayıp durduğu cinsten, ilhaklara karşı ve genel olarak ulusların eşitliğinden yana, genel beylik sözlerle yetinmemelidir. Proletarya ulusal baskı üzerine kurulmuş bir devletin sınırları sorunu üzerine, emperyalist burjuvazi için çok 'tatsız' olan bu sorunda susamaz. Proletarya ezilen ulusların belli bir devletin sınırları içinde zorla tutulmalarına karşı savaşmalıdır, bu da ulusların kaderlerini tayin edebilmeleri uğruna savaştır. Proletarya 'kendi' ulusu tarafından ezilen sömürgeler ve uluslar için siyasi ayrılma özgürlüğü istemelidir. Yoksa proletaryanın enternasyonalizmi boş laftan başka bir şey olamazdı, ezen uluslarla ezilen ulusların işçileri arasında ne güven ne de sınıf dayanışması mümkün olurdu; ve bir yandan ulusların kaderlerini tayin hakkını savunurken, öte yandan kendi ulusları tarafından ezilen ve 'kendi' devletleri sınırları içinde zorla tutulan ezilen ulusların durumu konusunda susan reformistlerin ve Kautskicilerin ikiyüzlülüğü teşhir edilmemiş olurdu" (Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, Sol Yayınları, s.147-148).

Bu gerçeklere oportünizmin ne yanıt vereceğini tahmin etmek güç değil; "biz zaten ulusların yazgılarını belirlemeleri hakkını savunuyoruz"diyecekler, kanıt olarak da TKP programının 45. sayfasını gösterecekler. Yetmez. Yalnızca sözle savunmak (ki bunu bile yapmıyorlar, eşit haklardan söz ediyorlar) yetmez. Savundukları söyledikleri zaman ikiyüzlülükleri daha iyi ortaya çıkıyor. Örneğin "CHP ağırlıklı hükümet Kürt halkının varlığını ve eşit haklılığını tanımıyor" (*Atılım*, Ağustos 1979). Üstelik TKP Programında, ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemelerinden ne anlaşılması gerektiğini Yürükoğlu yoldaşımız açık bir dille yazdı. Bu nedenle programı kanıt gösteremezler. Bakın Lenin ne diyor: "... öte yanda, ezen ulusların sosyalistlerinin ikiyüzlülüğü ve korkaklığı üzerinde özellikle duran açık ve tam bir ifade ile kaleme alınmış bir programda, ezilen ulusların kurtuluşunu istemeliyiz. Ve bu, havada, genel sözlerle, içi kof lafazanlıkla ve sorunu geleceğe, sosyalizmin gerçekleşeceği zamana 'erteleyerek' olmamalıdır..." (agy, s.146-147)

Bu açık sözlere oportünizm doğrudan karşı çıkamayacak. Sözü evirip çevirip, herzamanki alışkanlığıyla "emperyalizmin oyunu" "CIA oyunu" gibi yakıştırmalarla Kürt ulusal hareketini karalamaya çalışacak, "ayrılıkçılık"tan söz edecek. *Atılım*, Mayıs 1979 sayısında şöyle yazıyor: "Hiçbir burjuva hükümeti ulusal sorunu halkların özgür istemleri doğrultusunda çözemez. Bugünkü evrede her türlü eşitsizlikle ve ırkçı-şoven baskılarla savaşmak, özellikle Kürdistan'da *yaygın* sıkıyönetimin kaldırılması istemini yükseltmek gerekiyor". Böylece *Atılım* emperyalistlerin işine yarayacağı bahanesiyle, ayrılma hakkını savunma görevini rafa kaldırıyor, sosyalist devrime erteliyor.

Bırakalım yanıtı Lenin versin: "Ezilen ulusların burjuvazisi işçileri aldatmak için ısrarla ulusal kurtuluş sloganlarına başvurur, iç politikalarında bu sloganları, egemen ulusun burjuvazisi ile gerici anlaşmalar yapmak için kullanırlar..., dış politikalarında halk düşmanı planlarını uygulayabilmek için rakip emperyalist devletlerle uzlaşırlar...

"Nasıl ki, örneğin Latin ülkelerinde olduğu gibi cumhuriyetçi sloganların halkın aldatılması ve mali soygun amacıyla burjuvazi tarafından kullanılması durumları, sosyal demokratların cumhuriyetçiliklerinden vazgeçmeleri için bir neden olamazsa, aynı şekilde bir emperyalist devlete karşı ulusal kurtuluş mücadelelerinin, bazı hallerde bir başka 'büyük' devlet tarafından aynı derecede emperyalist amaçları için yararlanılması hali de sosyal demokratların ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını reddetmelerine neden olamaz" (Lenin, c.22, s.148).

Oportünizm ezen ulus şovenizminden kurtulamıyor. Şovenizm komünist kılıflar altında gizlenmiştir, işte bu yüzden de proletarya için çok zararlıdır. Ulusçuluğu açıkça söyleyenlerin üstesinden kolayca gelinebilir, ama gizlenmiş bir ulusçuluğa karşı savaşım güçtür. Bunları söyledik diye oportünizm sevinmesin, bunun da üstesinden geliriz, geliyoruz. Çünkü bizim elimizde "Leninizm" diye bir silah var. İşçi sınıfımız arasında güvensizlik tohumları ekerek havayı zehirlemenize izin vermeyeceğiz. Bizim liberal burjuvazinin koyduğu sınırları gözetmek gibi bir sorunumuz yok. Türkiye işçi sınıfı proletarya enternasyonalizmine sıkı sıkı bağlıdır.

Ulusal Sorun ve Kürdistan

Mehmet Dvergi, Gaziantep

Kürt halkı bugün Türkiye devrim hareketinde kimsenin yadsıyamayacağı önemli bir rol oynuyor. Türkiye burjuvazisi bu devrimci gücü ve kendileri açısından tehlikeyi gördüklerinden Kürt halkı üzerindeki baskıyı artırıyor.

Türkiye burjuvazisi Kürt halkının gücünü ve önemini çok önceden de anlamıştı. Kürt halkının desteği olmadan Kurtuluş savaşını kazanamayacaklarını bildiklerinden özerklik vadederek Kürt aşiretlerinin ileri gelenlerinin desteğini aldılar. Türk burjuvazisi Kurtuluş Savaşını Kürt halkının katılım ve desteğiyle kazandı. Sevr anlaşmalarında, Ankara ve Lozan Konferanslarında Kürdistan halkının haklarını savunduğunu söyleyen Türk burjuvazisi, bunun tam tersini uyguladı. Kendisini palazlandırmak için Kürdistan'ı talan etti. Bu baskılara karşı ayaklanan Kürt halkını şiddet ve zorbalıkla bastırdı. Kürdistan'ı işgal etti. Askeri ve ekonomik baskının yanısıra özümseme politikasıyla Kürt halkını ortadan kaldırmayı amaçladı.

1940-60 döneminde Kürdistan'da önemli değişiklikler meydana geldi. Kapitalizmin girmesiyle feodalizme özgü kapalı ekonomi yıkılarak, pazar için üretim gelişti. Bankalar aracılığıyla sermaye ihracı giderek hızlandı. Köylülük parçalandı ve katmanlara ayrıştı. Kürdistan'da Türk burjuvazisine bağımlı bir burjuva sınıfı doğdu. Finans kapitalin de ortaya çıkmasıyla bu süreç giderek şiddetlendi. Kürt egemen sınıfı, burjuvazisi bugün finans kapitalle içiçedir, emperyalizme göbekten bağlıdır. Finans kapital ulus farkı gözetmeden Türk-Kürt emekçilerini sömürüyor.

Bu baskı ve sömürüye karşı savaşmak için ezen ve ezilen halkların devrimcilerine önemli görevler düşüyor. Ezen ulusun devrimcilerinin görevi ayrılma hakkı yönünde propaganda yapmak, birleşme yönünde çalışmaktır. Özünde bir bütünsellik taşıyan bu çalışmanın bir yönünün mutlaklaştırılmasıyla milliyetçilik doğar.

TKP'nin yayın organlarında bu bir yönünün mutlaklaştırılmasının çeşitli örnekleri var. Örneğin, İ. Bilen'in ayrılma hakkını savunma sorunuyla karşılaşmamak için Kürt ulusunun varlığını tanımak yerine onu Laz, Çerkez azınlıklarla aynı kefeye koyduğuna tanık olduk. H. Erdal'ın "ulusal sorun sosyalizmde çözülür" diyerek Kürt halkını finans-kapitale satmasını gördük. Ayrıca oportünistler Kürt halkının devrimdeki rolünü küçümsemek, birleşmeyi mutlaklaştırmak istiyorlar. Yine aynı yayın organlarında ulusal sorunu dil, kültür ve anayasal haklar olarak sınırlamak, bunu sosyalizm sonrasında çözülecek bir sorun olarak kabul etmekle komünistlikten yan çiziliyor.

Kürdistan'da ekonomik, siyasal ve toplumsal çelişkiler had safhaya ulaşıyor. Ulusal çelişki, Türkiye'nin genelindeki sınıfsal çelişkilerle örülüyor, devrimci durumu daha da ağırlaştırıyor. Burjuvazi Kürt ulusal hareketini şiddet yoluyla ezmeye hazırlanıyor. Sıkıyönetimi Kürdistan'da yaygınlaştırıyor ve kalıcılaştırıyor. Kürdistan halkının yüzyılların birikiminden doğan öfkesi vardır. Politize olmuş bir halktır. Ulusal zulme karşı savaşımı yükseliyor. Kürdistan sorununun alevlenmesi ülke çapında bunalıma yol açacak kıvılcım olabilir.

Bu durumda ulusal zulme karşı savaşı ileri demokratik halk devrimine bağlamak için Türkiye proletaryasına önemli görevler düşüyor.

1. Ulusçuluktan arınarak, enternasyonalizmi egemen kılmak,
2. Gelişen Kürdistan hareketine ve Kürt halkına güven vermek ve savaşımını desteklemek, doğrularını savunmak, yanlışlarını eleştirmek,
3. Kürdistan hareketinde enternasyonalizmi egemen kılmak.

Tüm bunları gerçekleştirmek için de, her türlü oportünizme karşı amansızca savaşmak, Leninci çizgiyi hakim kılmak gerekiyor.

Yaşasın ulusal sorunda Leninci siyaset!

GELÊN TIRK Û KURD YEKBIN!

Birlikte bir halay kuralım Salınsın iki kırmızı mendil

....
Emê bên hun warın
em warın
Hevra govend sazkın
Ne em lı dawıyê
Ne hun lı sêrı
Lı serıki em
Lı serıki hun
Stanek jı we
Yek jı me
Du destmâlen sor
Bı hevra lı bakın
Dıjmınyê rakın
Karkerên Tırka
Gundiyên Tırka
Em dıkarın nanê xwe
Lı hev du parkın
....

....
Diyoruz siz gelin
biz gelelim
Birlikte bir halay kuralım
Ne siz başta olun
Ne biz kuyrukta
Bir başında siz
Bir başında biz
Bir türkü sizden
Bir türkü bizden
Salınsın iki kırmızı mendil
Düşmanlık kalksın
Türk işçileri
Türk köylüleri
Ekmeğimizi birbirimizle
Paylaşabiliriz.
....
....

N. Azad

Fraksiyonculuk üzerine

L. Korkmaz, İzmir

İşçinin Sesi Türkiye'nin dört bir yanından ses getiriyor. Fabrikalardan, emekçi mahallelerden, sendikalardan, demokratik örgütlerden, okullardan kavga sesleri geliyor.

Oportünistler, "Ankara sorunu"nu "üç-beş bozguncunun işi" olarak, tekil bir olay gibi yansıtmaya çalıştılar. Başka yörelerden devşirme kadrolarla "sorunu" çözeceklerini sandılar. Ama şimdi başka yörelerde de "sorunlar" var. "İzmir sorunu", "İstanbul sorunu" var.

Oportünistler "sorun"ların ideolojik köküne inemiyorlar, inmek istemiyorlar. Bir de kılıf bulmuşlar. "Örgüte ortodoksça güvenmeyenlerle ("*İşçinin Sesi*'ne sövmeyenlerle" anlayın) ideolojik sorunlar tartışılmaz" diyorlar. "Fraksiyonculuk" suçlamasıyla ideolojik sorunları örtbas etmek istiyorlar.

Bizim oportünistlerin Stalin'e için için besledikleri düşmanlığı hep biliriz. Ama oportünizm ilkesizlik demektir, kendi "ilkeleri"ne bile tutarsızlık demektir. Bu nedenle, bugünlerde oportünistler Stalin'den sık söz eder oldular. Neymiş, Stalin *Leninizmin İlkeleri*'nde "yeni tip partide hizip olmaz" demiş.

Böylece oportünistler, parti içi savaşım konusundaki tüm Leninci anlayışı, Stalin'in bu konuda tüm yazdıklarını ve yaptıklarını bir kenara koyuyorlar. Bir cümleyi özünü boşaltıp, ayırıp bir başka kenara koyuyorlar. Bu cümleyi, likidasyona kılıf olarak kullanmak istiyorlar. Bunu yaparak Stalin'i de Lenin'e ters düşürüyorlar.

Stalin 1924'de şöyle diyor: "Partinin görevi, ideolojik bir akım olarak Troçkizmi gömmektir. Muhalefete karşı baskı tedbirlerinden ve bir bölünmeden söz ediliyor. Bu saçmadır yoldaşlar... Şimdi yeniden dirilen Troçkizme karşı baskı tedbirleri değil, tersine yaygın bir ideolojik savaş gereksiniyoruz".

1926'da ise "partiye yönelen bir muhalefet bloku"ndan söz ediyor ve "Lenin ve parti-içi bloklar sorunu" bölümünde şöyle diyor: "Lenin, parti içinde ilkesiz ve parti düşmanı bloklara karşı daima mücadele etti... İliç, parti içinde ancak ilkesel temelleri olan ve likidatörlere, Menşeviklere ve kararsız unsurlara karşı mücadelede partiyi güçlendirmeyi amaç edinmiş bloklara izin verdi... Lenin böyle bloklara değer verdi, ve biz, hepimiz böyle bloklara değer veririz... Parti içindeki bir blok partinin mücadele gücünü artırırsa, ve partiyi ileriye doğru götürürse, biz onunla beraberiz, biz böyle bir blokla beraberiz" (*Troçkizm mi? Leninizm mi?*, Stalin, 2. genişletilmiş basım, Sol Yayınları).

Görüyoruz ki, Stalin parti içi savaşta ilkeleri en başa koymuştur. Oportünistlerin yaptığı gibi, "yeni tip partide hizipler olmaz" deyip, ideolojik savaşı geçiştirip, partiyi likide etmemiştir. Tam tersine hizipçilere karşı savaş süreci, aynı zamanda kadrolar ve yığınlar için bir eğitim süreci olmuştur. Sözün kısası, desek ki *İşçinin Sesi* kötü, "hizipçi" bir çizgidir. Oportünistler yine likidatör bir hizip olmanın ötesine geçemiyorlar!

Kaldı ki, *İşçinin Sesi* ne hizipçiliği savunuyor, ne hiziplere özgürlük istiyor. *İşçinin Sesi*, TKP'nin gerçekten yeni tip parti olması için savaşıyor. Oportünistler, "yeni tip partide hizipler olmaz" derken, gerçekte "hizipler olmayan parti yeni tip partidir"demek istiyorlar. Oysa yeni tip parti, yalnızca adıyla değil, programıyle, eyleminin, örgütlenmesinin içeriğiyle komünist partidir. Hizipler olmadığı için yeni tip değildir, yeni tip olduğu için hizipler olmaz.

TKP'nin likidatör yönetici hizibi, *İşçinin Sesi*'ni savunanları görevden alıyor, atıl bırakıyor, adam çalışmasını sürdürünce de "disiplini çiğniyor, ayrı merkez yaratıyor, hizipçi" diye saldırıyor. Buna kargalar bile güler. *İşçinin Sesi* ilkelidir, ciddidir, devrimci savaşımda kararlıdır. Onun görüşleri işçi sınıfının, partinin devrimin çıkarları temelindedir. Oportünizme ve likidasyona karşı hareketi bataktan kurtarmayı amaçlıyor. Çeşitli ton farklılıkları ile kendi aralarında, ilkesizlik örneği sinsi fraksiyonlar taşıyan oportünistler ise hareketimizi daha beter batağa, likidasyona götürüyorlar.

Buna izin vermeyeceğiz.

Yaşasın TKP'nin Leninci birliği!

ÇEK-AL için düzeltme

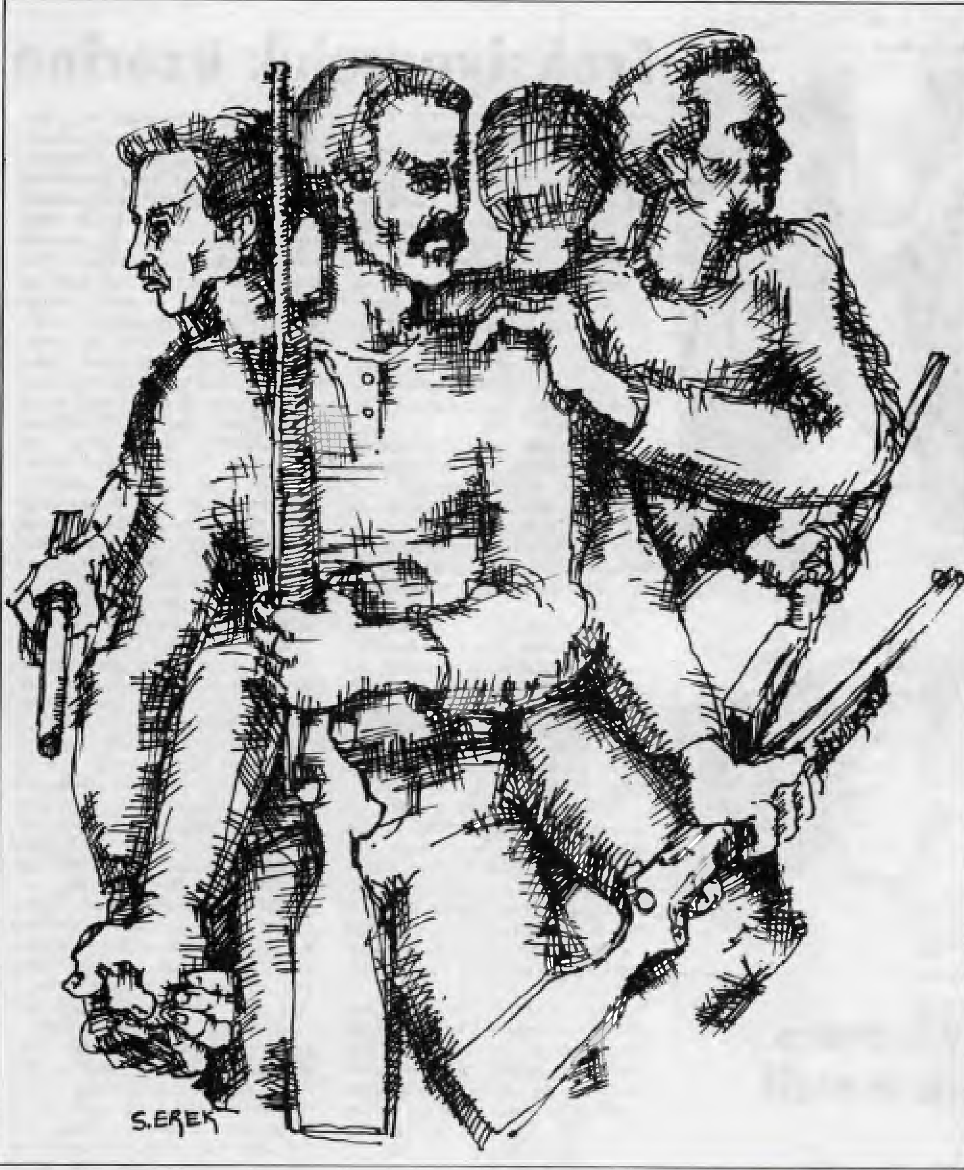
Bu sayımızda Çek-al bölümünde bir dizgi yanlışı var. 10. sayfada, birinci sütundaki alt başlıktan hemen önce gelen paragraf yalnıştır. Doğrusu şöyledir:

"Bizim Menşeviklerimize gelince, onların yaptıkları da, değişik bir tarihsel ortamda, değişik bir devrim aşamasında, ama aynı gericiliktir. Rusya'da Menşevikler, burjuva demokratik devrimde liberal burjuvazi ile bağlaşıklık önerirken, Türkiye'de Menşevikler ileri demokratik halk devriminde liberal burjuvazi ile bağlaşıklık ve *devrimin iktidarını paylaşmayı* öneriyorlar.

"Rusya'da Menşevikler, amacı ekonomideki (tarımın genel durumu) ve üst yapıdaki (Çarlık) feodal kalıntıları yıkmak, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek olan burjuva demokratik devriminde liberal burjuvazi ile bağlaşıklık önerdikleri için Menşevik oluyorlar. Onların Türkiye'de bilmem kaçıncı kopyaları, kapitalizmin en gelişkin biçimi olan tekelci-kapitalizme karşı, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devriminde liberal burjuvaziyi vazgeçilmez bağlaşıklık düzeyine yükseltecekler, onlara devrimci denecek öyle mi? Onlar da katıksız Menşeviktir. Bir farkla. Marks'ın dediği gibi ilk yanlış acı bir durumdur, trajedidir, ama aynı yanlışı ikinci kez yinelemek güldürüdür, zavallı bir güldürüdür."

Okuyucularımızdan özür diler, düzeltiriz.

İşçinin Sesi

Herkese Silah Taşıma Hakkı

Ülkemizde yaşanan devrimci durumda, burjuva devlet makanizması eskisi gibi yönetebilme olanaklarını kaybediyor. İçine düşdüğü ekonomik ve siyasal bunalım kalıcı olduğundan, çıkış yolunu faşist katliam ve cinayetleri artırarak sürdürmeyi amaçlıyor. Burjuvazi, olağan şartlarda sessizce çilesine katlanan ve bunalımlar döneminde savaşımı yükselten ezilen sınıf ve katmanları, bu baskı ve katliamlarla sindirmeye çalışıyor.

1905 ve 1917 öncesi döneminde Rus çarlığı da kara yüzler denilen faşist çete eliyle emekçi halkın savaşımını kan ve ateşe boğmayı amaçlıyordu. Bolşevikler ve emekçi halk, bu katliamlara karşı "herkese silah taşıma hakkı"nı savunmuşlardı. Günümüz Türkiye'si aynı koşulları yaşıyor. Halkımız, can güvenliğini burjuva devlet mekanizmasının sağlayamayacağının bilincine çoktan vardı. Ama bir almaşık gösterilmediğinden çözümsüzlük içinde, endişe ve korkunun burgacında yaşıyor.

İlerici ve aydın avukatlar Adana'da "avukatlara silah taşıma hakkı" için 15 günlük direnişleriyle istemlerini elde ettiler. Bu da, belginin doğru ve gerçekçi olduğunun kanıtıdır. Hedef, "tüm halka silah taşıma hakkıdır".

İ. Bilen ortacılığını açığa vurmadan önce ne de güzel söylemiş: "İzin vermeyeceğiz işçilerin kurşunlanmasına... bizi barikata zorluyorlar". Evet, halkımızın kurşunlanmasına izin vermeyeceğiz. Devrimci hareketin en bilinçli ve en deneyimli evlatları can güvenliği komiteleri örgütleyecek, faşist katliam ve cinayetlere karşı savaşımı ve halkın can güvenliğini sağlayacaktır.

T.M.F.
Adana

Gelin canlar bir olalım!
MHP'yi ÜGD'yi susturalım!

Kendi can güvenliğimizi kendimiz sağlayalım!
Can güvenliği komitelerinde örgütlenelim!

Faşist katillere ve onları kayıranlara karşı herkese silah taşıma hakkı!

Faşistlere destek olan tekellerin ve toprak beylerinin mallarına el koyalım!

Faşizmi besleyen parababalarını cezalandıralım!

M. Kabadayı, Ankara

Son günlerde gelişen bazı olaylar, Türkiye devrimci hareketinde oportünistlerin gençlik konusundaki siyasetini sergilemesi açısından önemlidir.

Oportünistler son haftalarda Ankara ve İstanbul'da, Ege'de bazı ilçelerde, Güney ve Güneydoğu bölgelerinde gençlik örgütlerini hızla likide etmeye başladılar. Bu likidasyon, yerine göre ya örgütleri kapatma ya da yönetici ve öncü militanları örgütlerden uzaklaştırma şeklinde oluyor. Böylece yönetıcisiz ve başsız bırakılan örgütlerin dağılıp gitmesi amaçlanıyor. İlk bakışta olağanüstü bir iş gibi gözüken bu likidasyon girişimi, Leninci açıdan değerlendirildiğinde ne şaşırtıcıdır ne de şaşkınlıkla yapılmış bir iştir. Çünkü bu siyaset hem kaçınılmazdır, hem de oportünizmin bugünkü çıkarlarına uygundur. Bu likidasyonun başlıca nedeni, oportünizmin genel siyasetiyle çelişen gençliğin yapısı ve *İşçinin Sesi*'nin gençliğe devrim ışığı tutmasıdır.

Devrim savaşımında gençliğin yeri

Lenin, devrim için verilen savaşta gençliği etkin bir güç kaynağı olarak niteledi. 1905-1907 döneminde gençlik hakkında şunları yazdı:

"Tüm savaşımın gidişini gençlik, hem öğrenci gençlik, hem — çok daha büyük bir ölçüde — işçi gençlik belirleyecektir" (Lenin, *Gençlik Üzerine*, Sol Yayınları, s.98). Özellikle devrim anında gençliğin belirleyici rolü hakkında da Lenin: "Baylar, gençliğe dönün! Biricik şifa aracı budur. Yoksa emin olun geç kalacaksınız. — Bütün olup bitenlerden bunu çıkartıyorum — ve bütün 'bilgili' taslaklarınız, planlarınız, şemalarınız ve büyük reçetelerinizle, ama örgütsüz ve canlı eylemden yoksun olarak yerinizde sayacaksınız. Gençliğe dönün. *Vakit geçirmeksizin*, her tarafta ve her yerde, öğrenciler, *özellikle işçiler arasında* ve benzeri ortamlarda 3'den 10'a, 30'a kadar insan kapsayan kıtalardan oluşan mücadele grupları kurun" (agy, s.108).

Lenin *Menşevizmin Bunalımı* adlı yazısında, Menşeviklerin gençliği değerlendirmelerini şöyle yanıtlıyor: "Engels, basit bir burjuva profesörüne, bir Alman Kadetine yanıt veriyor ve şunları yazıyordu: Bizde, devrimin partisinde, gençlerin ağırlıkta olması doğal değil midir? Biz geleceğin partisiyiz, gelecek ise gençliğindir. Biz toplumu yenileştirenleriz. Gençlik yenileştiricileri seve seve izler. Biz eski kokuşmuşluğa karşı özveri ile yürütülen bir savaşımın partisiyiz, özveri isteyen bir savaşıma ilk olarak her zaman gençlik hazırdır.

"Otuz yaşının 'yorgun' ihtiyarlarını, 'daha düşünceli olan' devrimci-

Gençlik Lenin'i Okumalıdır

leri ve sosyal demokrasinin hainlerini bırakıyoruz Kadetler toplasın. Biz daima en ilerici sınıfın gençliğinin partisi olacağız!" (agy, s.114).

Lenin'in bu sözlerinden anlaşılacağı gibi gençlik kazanılmadan hiçbirşey yapılamaz. Gençliği, devrimci gençliği kazanmanın yolu ise, tutarlı bir devrimci teori ve ona uygun devrimci bir pratikten geçer. Türkiye'de oportünizm her zaman gençliğin heyecanından, enerjisinden ve özverisinden yararlanmak istedi. Gençliğin örgütlenmesine kısaca bakarsak, bu yararlanma istemini nasıl sürekli uyguladığını görürüz.

1973 atılımı ve yeni gençlik örgütlenmesi

1973 atılımı toplumsal gelişmenin zorlanmasıyla partinin likidasyon dönemine son vermeyi amaçlamıştır. İlk görev parti örgütlerinin yeniden kurulması, yığınlarla bağların kurulmasıydı. Bunun için de sendikalarda, gençlik, kadın hareketi içersinde etkinlik sağlamak gerekiyordu.

Parti içinde azınlıkta olan Leninciler gençliğin örgütlenmesi konusunu ele alırken, Türkiye devriminin güç kaynağı olacak bir örgütün kurulmasını istiyorlardı. Leninciler, içinden komünist kadroların yetişeceği, savaşkan bir örgütten, devrim savaşında işçi sınıfına destek olacak, özellikle işçi gençliği, sonra öğrenci ve köylü gençliği kapsayacak bir örgütlenmeden söz ediyorlardı. Oportünistler ise bu konuya bakarken "bizim de gençlik örgütümüz vardır" diyebilmeyi düşünüyorlardı. Partinin atılımı, gençlik örgütlenmesi açısından böyle birbirine ters iki ilke ve iki ayrı amacın çatışmaları arasında yaşama geçmeye başladı.

Başlarda özverilerini alabildiğine genişleten yoldaşlar, bugün gerçekleri görebilen yoldaşlardır. O yıllarda pembe gözlük gibi idealizasyon, hepimizin gerçekleri görmesine engel oldu. Tüm iyimserliğimizle çalışıyor, her yeni başarıdan çoşkulanıyorduk. Topun ağzında kadrolardık, ve topun arkasında neler dönüyor diye anlamak için başımızı çevirmeyi akıl edemiyorduk. Bu da arka planda türlü dolapların sessizce çevrilmesini kolaylaştırdı. Oportünistlere kul köle olabilecek kariyeristlerden örgüt yöneticileri oluşturuldu. Parti suni gençlik liderleri yaratmaya çalıştı. Bu liderler kukla olmaktan öteye gidemediler. Örneğin oportünistlerin kuklası bir zat, 1977'de İTİB Genel Kurulu'na gönderdiği kutlama mesajında devrimci durumdan söz ediyordu. "Türkiye bir yol ayrımına gelmiştir... Ya faşizm, ya ileri demokratik düzen" diyordu. Aynı kişi, bugün bu görüşleri inkâr eden demeçler veriyor.

Oportünistlerin ateşli gençlik liderlerini, gözünü budaktan sakımayanları sevmemesi doğaldır. Çünkü böyle insanlar Lenincı ideolojiye yatkınlıklarıyla, yığınlarla bağları olmayan bürokrat yöneticilere tehlike oluşturuyorlar.

"Herkese uygun ideoloji"li gençlik örgütü

Menşeviklerin bir tekerlemesi vardır. "İlericiler, yurtseverler, sosyal demokratlar, kemalistler, sosyalistler, devrimciler, komünistler..." İşte gençlik örgütü tüm bu "...ler"i toparlamak için yola çıktı. Kimseyi kaçırmamak için, ip cambazlarına taş çıkartacak bir ideolojik akrobasi sergilediler. Üstelik bu ideolojik akrobasi, örgüte günü gününe dışardan enjekte ediliyordu. Genç partililer gençlik örgütünde her türlü yaratıcılıktan uzak, verilen tutarsız, çelişkili direktifleri uygulamakla yükümlü kişiler olmuşlardı. Gençliğin böylesine örgütlenmesi, daha baştan likidasyonu içinde taşıyordu.

Menşevikler, 1972'lerde burjuva ajanları, objektif olarak polistir dedikleri Denizleri, Mahirleri, Sinanları sonradan "bayraklaştırdılar". Ancak oportünistler dışarda başka, içerde başka konuşuyorlar. Bir Menşevik yönetici kapı arkasında şöyle diyordu: "Biz Denizleri, Che'yi, Stalin'i, goşistlerin bu güçlü silahlarını ellerinden alacağız ama aldıktan sonra tavan arasına koyacağız, unutturacağız". İşte, spor eylemleri, sanat gösterileri, akademik sorunlara yönelik toplantılarla hareketi sınırlandırmaya çalışan bu oportünistin devrimciler hakkındaki görüşü.

Oportünistler gençlik örgütlerini çürümeye bıraktılar:

Oportünistler son iki yıl gençliği sokağa çıkarmamak için herşeyi yaptılar. Devrimci enerjiyi öldürmeye çalıştılar. Son seçim kampanyası, otobüs eylemleri, devlet kapılarını çözüm göstermeler, imza toplamalarla hareketi tıkızlaştırdılar. Bu gibi eylemler yığınsallıktan uzak, devrimci enerjiyi dizginleyici eylemlerdir. Bunun tersi devrimci çıkışlar ise provakatif olarak nitelendiriliyor.

Eylemsizlik veya güdük eylemlerle örgütü likidasyona götüren oportünistler, eleştirilince bu kez de aktif likidasyona, tasfiyeye gidiyorlar. Yalanlarla, iftiralarla genç deneyimsiz örgüt üyelerini Lenincilerin üzerine saldırtıyorlar.

Menşeviklerin, "gerekirse tüm gençlik örgütünü dağıtırız" sözleri, oportünistlerin Lenincı hatta karşı azgınca saldırı ve tehditlerinden öte bir doğruluk payı taşıyor. Uzun süreden beri, gençlik örgütleri oportünist siyasete engel oluyorlar. Bu tehdit, başeğmeyen örgütlerden şu ya da bu şekilde kurtulma arzusunu dile getiriyor. Bu istem oportünizmin 'bana yar olmayan kimseye yar olmasın' mantığını da taşıyor. Öte yandan gençlik örgütleri herşeye rağmen burjuvazinin hışmını üstüne çekti. Oportünizm bu örgütleri kapatarak, aynı zamanda burjuvaziye yaranma siyasetini hayata geçirmek istiyor. Evet, oportünistler ihbarcılık dahil, komünist ahlâka ters düşen her yöntemi izliyorlar.

Partinin aynı menşevik yöneticileri geçmişte de aynı siyaseti uyguladıklarından bugün yaptıkları Lenincileri şaşırtmıyor. Legalizm batağına bulaşmış, devrimci durumun görevlerini yerine getiremeyen oportünistlerin "devrim yapacağız" diye toparladıkları gençliği bu saatten sonra kandırıp oyalamaları olanaksızlaşıyor.

Dün TİP'de, bugün TKP'de gençliğin likidasyonu

1968-1969 yıllarına dönelim. TKP'nin o zamanki likidatör yöneticileri partiyi dağıtmışlar TİP'i destekliyorlar, ona akıl hocalığı yapıyorlardı. Türkiye gençliği büyük ölçüde TİP saflarındaydı ve gençlik kesiminde Lenincı fikirler hızla yayılıyordu. Öğrenilen bilimsel sosyalizmin savaş yöntemlerinin uygulanması için baskılar artıyordu. TİP o yıllara dek süren göreceli barışçıl koşullarda, oportünist özünü gizlemeyi büyük ölçüde başarmıştı. Fakat devrimci durumun ortaya çıkmasıyla, özellikle genç unsurlar partinin oportünist politikasına başkaldırdılar. Parti yönetimi ile aralarındaki çelişki uzlaşmaz bir hal alınca oportünistler gençleri partiden atma yoluna gittler. 69-70 yıllarında yüzlerce genç TİP'ten ayrılmaya başladı. Bir bakıma da oportünizme tepki olarak o dönemde 'sol' gözükebilen MDD'ci oportünistlerin yanına savruldular. Bunda gençliğin deneyimsizliği, teorik yetersizliği büyük rol oynamış, TİP yöneticilerinin kışkırtıcılığının da büyük etkisi olmuştu.

Oportünistler dün ne yaptılarsa bugün de aynı şeyi yapmak istiyorlar. Dün başta olan oportünistler bugün de başta. Kişiler aynı, siyaset aynı. TİP'teki tasfiyeyi onaylayanlar bugün de aynısının uygulanması için gerekli yerlere talimat verdiler bile. "Gençlik örgütleri" diyorlar. "ya uslu oturacak ve bizi izleyecek ya da isyan çıkaran herkes, başkaldıran her örgüt tasfiye edilecektir". Radyo ve *Politika*'da gençliğe övgüler dizilirken, sahne arkasında gençlik örgütleri sessizce likide edilmeye çalışılıyor.

Ama bugün durum daha farklı. Türkiye devrimci hareketi o sağlam, güçlü ideolojiyi, Bolşevizmi canlandırdı. Leninist çizgi yayılıyor, güçleniyor. *İşçinin Sesi* devrimi isteyenleri etrafında topluyor. Bu nedenle, kapı dışarı edilme sırası oportünistlere geldi. Kızgınlık veya karamsarlıkla savrulmayacak bir kadro oluştu. İşte bu menşeviklerin planlarını suya düşürüyor. Partinin kendi çiftlikleri olmadığını anlıyorlar.

Lenincı ideoloji satır satır, sayfa sayfa Türkiye gençliğinin bilincine hiç çıkmamacasına kazınıyor. Ölesiye korktukları bu gidişin önüne geçemeyeceklerini anlayınca kuyruğuna takılmayı seçen oportünistler, son günlerde *İlerici Yurtsever Gençlik*'te Lenin'in okunmasını salık veriyorlar.

Oportünistler bunu hangi amaçla yaparlarsa yapsınlar, sonuçları onlara karşı dönecektir. Lenin'den okunacak her yazı, oportünistleri daha da açmaza sokacaktır. Bu nedenle biz oportünistlerin bu önerisini yürekten destekliyoruz.

Bugün Türkiye devrimci hareketindeki ideolojik savaşın tarihteki geçmiş örneklerini öğrenmek için, oportünist taktiklerin eskimişliğini görmek için Lenin'i okuyalım. Lenin'in okunmasından *tek zararlı çıkacak* oportünistlerdir!

Gençlik Lenin'i okumalıdır!

DUYURU

İşçi Muhabirler Görev Başına!

İşçinin Sesi fabrikalarda, işyerlerinde, sanayilerde, işçi semtlerinde dağıtılıyor, ilgiyle okunuyor. Azıtan gericiliğe karşı işçi sınıfımızın sesini daha da yükseltebilmek için *İşçinin Sesi*'nin fabrikalarla, işyerleriyle olan bu bağını güçlendirmek gereklidir.

Gazetemiz, yalnızca ülke çapında değil, her işyerinde, her mahallede, her somut günlük haksızlığa karşı da bir yumruk olmalıdır. Yerel, işyeri düzeyindeki deneylerden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ulaştırılabilmelidir. Bunun için *İşçinin Sesi*'yle bilinçli okuyucuları arasındaki bağ, işçi muhabir örgütlenmesi biçiminde, görev temelinde güçlendirilmelidir. Sanayilerden genç işçi yoldaşlar arasında, çeşitli yörelerde bazı fabrika, otel ve gecekondu semtlerinde bu yönde ilk adımlar atıldı. Bu adımları güçlendirmeli ve yaygınlaştırmalıyız:

1. Fabrikalarda, işyerlerinde işçi muhabir gurupları olarak örgütlenelim. Her guruba bir muhabir adı saptayıp, bu adı *İşçinin Sesi*'ne bildirelim.

2. *İşçinin Sesi* ve tüm yayınların satışından elde edilecek gelirle, bu işçi muhabir gurupların güçlenmesi ve çevre fabrikalara, yörelere de yayılması doğrultusunda kullanılacak bir fon oluşturalım.

3. İşçi Muhabir Gurupları olarak, işyerinde, işkolunda, çevrede, hatta haber aldığımız kadarıyla köyümüzdeki somut yaşam koşulları hakkında bilgi toplayalım. Bu bilgileri, kendi gözlemlerimizi, işçi olaylarına ilişkin haberleri, yorumları, hiçbirine küçük ya da önemsiz demeden ve düzenli olarak *İşçinin Sesi*'ne gönderelim.

4. Gönderilen yazıların diline dikkat edelim. Bulanık, uzun, anlaşılmaz cümleler ya da boş "devrimci" edebiyat, amaçladığımız yararı sağlamaz. Lenin'in şu sözlerini unutmayalım:

"Allah aşkına daha az keskin olun. Meseleleri daha soğukkanlı bir biçimde çözümleyin. *Doğruyu* olabildiğince somut ve basit bir biçimde yineleyin. Bu ve yalnızca bu, kesin utkuyu güvence altına almanın yoludur" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.35, s.126).

5. İşçi Muhabir Gurupları olarak yoğun eğitim yapalım. Eğitim sırasında çıkan soruları, eleştirileri, önerileri *İşçinin Sesi*'ne bildirelim.

6. Çevremize işçi sınıfı ideolojisini yaymak için yoğun çalışalım. Ayrıca fabrikadaki tüm işçi arkadaşların ve çevre halkının duygularını dikkate alan, onları da katabilecek ve ilerletebilecek eylem önerileri düşünelim. Unutmayalım ki, halkımızın hoşnutsuzluğunu doğru dile getirebilecek devrimci eylemler bölgeyi, hatta ülkeyi bir anda sarabilir.

Burjuvaziye ve oportünizme karşı işçi sınıfımızın sesini daha da yükseltelim!

İşçinin Sesi

İNGİLİZCE YAYINLAR

Turkey - Weak Link of Imperialism

R. Yürükoğlu

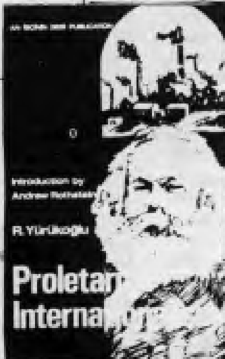
Introduction by William Pomeroy

AN İŞÇİNİN SESİ PUBLICATION 2

R.Yürükoğlu
Turkey–
Weak Link
Of Imperialism
Büyük boy
178 sayfa
Fiyatı: 2.50 Sterlin

Turkey Today
Türkiye devrimci hareketinin aylık tek İngilizce dergisi
Yıllık aboneliği 4.00 Sterlin

R. Yürükoğlu
Proletarian Internationalism
Büyük boy
104 sayfa
Fiyatı: 1.50 Sterlin

Party discipline

Cemil Silahtar
Party Discipline
Büyük boy
68 sayfa
Fiyatı: 1.00 Sterlin

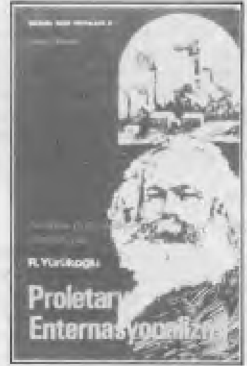
İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI

R. Yürükoğlu

EMPERYALİZMİN ZAYIF HALKASI TÜRKİYE

(İlk basım Aralık 1978)
Dördüncü basım Eylül 1979
Büyük boy — 238 sayfa
Fiyatı: 2.50 Sterlin
Türkiye'den 2 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

R. Yürükoğlu

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ

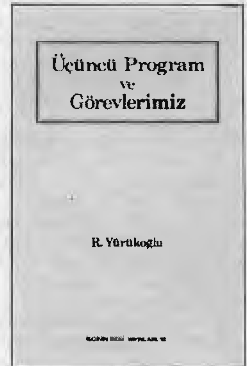
İkinci basım Eylül 1979
Küçük boy — 119 sayfa
Fiyatı: 1.00 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

Cemil Silahtar

PARTİ DİSİPLİNİ

Ağustos 1979
Küçük boy — 78 sayfa
Fiyatı: 1.00 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

R. Yürükoğlu

ÜÇÜNCÜ PROGRAM VE GÖREVLERİMİZ

Üçüncü basım Ekim 1979
Küçük boy — 116 sayfa
Fiyatı: 1.50 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

Emine Engin

TOPLU SÖZLEŞMELER VE DEVRİM SAVAŞIMI

Ekim 1979
Küçük boy — 126 sayfa
Fiyatı: 1.50 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap kaşılığında istiyebilirsiniz.

İsteme Adresi: 29 Parkfield St., London N.1, England